

Actualizare

PLAN URBANISTIC GENERAL

Oraş ZLATNA

Judeţul ALBA

STUDII DE FUNDAMENTARE

**EVOLUŢIA
ACTIVITĂŢILOR
ECONOMICE**

BENEFICIAR: Oraş Zlatna, Alba

August 2024

FOAIE DE GARDĂ

TITLU LUCRARE: Întocmire studii de fundamentare și Elaborarea Planului
Urbanistic General al Orașului Zlatna, Județul Alba

DATĂ ELABORARE: AUGUST 2024

BENEFICIAR: Oraș Zlatna, Județul Alba

CONTRACTANT
GENERAL STRATEGII URBANE S.R.L.

COORDONATOR
PROIECT: SC AKY GENERAL CONCEPT SRL

ELABORARE STUDIU: urb. dr. sociolog Andreea Pene

CONȚINUTUL STUDIULUI

FOAIE DE GARDĂ	2
CONȚINUTUL STUDIULUI.....	3
LISTĂ FIGURI	4
LISTĂ TABELE.....	5
LISTĂ IMAGINI.....	5
1. INTRODUCERE	6
1.1. Metodologia de elaborare	6
1.3. Date de intrare	7
1.4. Definire termeni	9
2. EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE LA NIVELUL JUDEȚULUI ALBA	12
2.1. Profilul economic al Județului Alba.....	12
2.1.1. Produsul Intern Brut	14
2.1.2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate	15
2.1.3. Profitul net total pe secțiuni de activitate.....	18
2.1.4. Numărul de întreprinderi pe secțiuni de activitate	19
2.2. Forța de muncă a Județului Alba.....	20
2.2.1. Populația ocupată	20
2.2.2. Număr de angajați	22
3. EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN ORAȘ ZLATNA, JUDEȚUL ALBA	24
3.1. Profilul economic al Orașului Zlatna.....	24
3.1.1. Număr de întreprinderi pe localitate	24
3.1.2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate	26
3.1.3. Profit net total pe secțiuni de activitate.....	29
3.1.4. Număr de întreprinderi pe secțiuni din activitate.....	31
3.2. Principalele activități	32
3.2.1. Agricultură, piscicultură, silvicultură	32
3.2.2. Comerțul	33
3.2.3. Turismul	33
3.3. Forța de muncă a Orașului Zlatna.....	34
3.3.1. Populația activă	34
3.3.2. Populația de salariați.....	35

3.3.3. Număr mediu de salariați.....	36
3.3.4. Șomaj.....	39
4. DISFUNCȚII ȘI POTENȚIAL	40
4.1. Disfuncții și priorități de intervenție.....	40
4.2. Propuneri de eliminare/diminare a disfuncționalităților	41
4. PROGNOZE ȘI SCENARII DE DEZVOLTARE.....	41
4.1. Prognoza evoluției indicatorilor economici la nivel regional și județean.....	41
4.1.1. Prognoza evoluției Produsului Intern Brut (P.I.B.).....	41
4.1.2. Prognoza evoluției numărului mediu de salariați.....	43
4.1.3. Prognoza evoluției ratei șomajului înregistrată la sfârșitul anului (%)	43
4.1.4. Prognoza evoluției câștigului salarial mediu net lunar (lei/salariat)	44
4.2. Prognoza economiei Orașului Zlatna.....	44
5. BIBLIOGRAFIE	46

LISTĂ FIGURI

Figuri

Figura 1. Evoluția numărului de locuitori la nivelul Județului Alba, în perioada 2011-2023	12
Figura 2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate. Analiză pentru anul 2022	15
Figura 3. Profit net la nivelul Județului Alba, pe secțiuni de activitate. Analiză pentru anul 2022.....	18
Figura 4. Numărul de agenți economici, la nivelul Județului Alba, pe activități economice. Analiză pentru anul 2022	19
Figura 5. Piramida vârstelor la nivelul Județului Alba. Analiză comparativă 2011-2023.....	20
Figura 6. Populația ocupată la nivelul Județului Alba, în funcție de principalele activități economice. Analiză comparativă 2011-2022.....	21
Figura 7. Evoluția numărului de salariați din Județul Alba. Analiză comparativă 2011-2022	22
Figura 8. Evoluția numărului de salariați din Județul Alba, pe secțiuni de activitate. Analiză comparativă 2011-2022	23
Figura 9. Evoluția numărului de angajați ai întreprinderilor din Județul Alba, pe secțiuni de activitate. Analiză comparativă 2011-2022	24
Figura 10. Distribuția numărului de întreprinderi din Orașul Zlatna, în anul 2022, în raport cu secțiunile din activitate	25
Figura 11. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate, la nivelul anului 2022 în Orașul Zlatna	26

Figura 12. Evoluția cifrei totale de afaceri pe secțiuni de activitate, în intervalul 2011-2022, în Orașul Zlatna.....	28
Figura 13. Profit net total pe secțiuni de activitate, în Orașul Zlatna, în anul 2022	29
Figura 14. Evoluția profitului net total pe secțiuni de activitate, în Orașul Zlatna, în intervalul 2011-2022	31
Figura 15. Evoluția fondului funciar la nivelul Orașului Zlatna din Județul Alba	32
Figura 16. Piramida vârstelor în Oraș Zlatna din Județul Alba. Analiză comparativă 2011-2023	34
Figura 17. Ponderea populației de salariați în total populație activă la nivelul Orașului Zlatna în perioada 2011-2022	36
Figura 18. Angajați pe domenii de activitate, în anul 2022, în Orașul Zlatna.....	37
Figura 19. Evoluția numărului de angajați pe domenii de activitate, în intervalul 2011-2022, în Orașul Zlatna.....	38
Figura 20. Evoluția ratei șomajului în Orașul Zlatna, în perioada 2011-2023	39

LISTĂ TABELE

Tabel 1. Dependența demografică pentru populația din Orașul Zlatna. Analiză comparative 2011-2016-2023	35
Tabel 2. Ponderea populației de salariați din Orașul Zlatna, din total populație activă, în perioada 2011-2022	35
Tabel 3. Valoarea produsului intern brut. Analiză comparativă la nivelele național, regional și județean	41
Tabel 4. Valoarea produsului intern brut, raportat la numărul de locuitori, pe județe, regiuni și la nivel național.....	42
Tabel 5. Populația ocupată civilă medie, pe județe, regiuni și la nivel național	43
Tabel 6. Număr de șomeri înregistrați la sfârșitul anului, pe județe, regiuni și la nivel național	43
Tabel 7. Câștigul salarial mediu brut, pe județe, regiuni și la nivel național	44

LISTĂ IMAGINI

Imagine 1. Distribuția UAT-urilor din Județul Alba în raport cu numărul de locuitori de pe teritoriul lor, în anul 2023	13
Imagine 2. Distribuția UAT-urilor din Județul Alba în raport cu numărul de agenți economici de pe teritoriul lor.....	17

1. INTRODUCERE

1.1. Metodologia de elaborare

Studiul de fundamentare **Studiul privind evoluția activităților economice** aferent Planului Urbanistic General al Orașului Zlatna din Județul Alba a fost elaborat în baza *Ordinului 233 din 26.02.2016, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350 din 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism*. **Studiul privind evoluția activităților economice** este un studiu de fundamentare cu **caracter prospectiv** și este realizat pentru un UAT de rang III, aflat în cadrul zonelor metropolitane sau periurbane (*conform legii 246/2022 privind zonele metropolitane, orașul Zlatna face parte din Zona Metropolitană a Municipiului Alba Iulia*).

Principalele surse de referință pentru datele prezentate în cadrul acestui studiu sunt datele statistice oficiale din partea Institutului Național de Statistică, datele furnizate de Primăria Orașului Zlatna precum și informații obținute din cadrul documentațiilor de rang superior (Strategii de dezvoltare la nivel Județean și Regional). Nu în ultimul rând, studiul este bazat pe date furnizate de site-uri specializate în inventarierea și generarea de date statistice și analize privind agenții economici de pe teritoriul național, regional, județean și local.

Prezentul studiu este bazat pe datele oficiale puse la dispoziție de Primăria Orașului Zlatna, de Institutul Național de Statistică și de documentațiile de rang superior, la nivelul Orașului Zlatna, Județul Alba. Caracterul prospectiv al studiului este dat și de relaționarea cu datele oferite de Institutul Național de Statistică și de Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Totodată, în elaborarea concluziilor și în explicarea anumitor fenomene identificate la nivel teritorial, au fost utilizate surse teoretice și aplicate, generând astfel baze pentru teorii cu efect asupra zonelor urbane și rurale din teritoriul național și regional.

1.3. Date de intrare

Date privind Orașul Zlatna, Județul Alba

Orașul Zlatna este o unitate administrativ-teritorială urbană din Județul Alba, compusă din localitatea-reședință Zlatna și localitățile aparținătoare Botești, Budeni, Dealu Roatei, Dobrot, Dumbrava, Feneș, Galați, Izvoru Ampoiului, Pătrângenii, Pârâu Gruii, Pirita, Podu lui Paul, Runc, Ruși, Suseni, Trâmpoiele, Valea Mică și Văltori. Din perspectiva amplasării în cadrul teritoriului județean, Zlatna este situată în extremitatea vestică a județului, la limita cu Județul Hunedoara. Este situată în apropierea Municipiului Alba Iulia, făcând parte din zona metropolitană a acestuia (conform legii 246/2022) față de care se găsește la o distanță de doar 35 km (aproximativ 40 minute).

Din perspectiva datelor statistice, orașul prezintă o populație în scădere, coborând de la 7.490 locuitori în anul 2011 la doar 6.652 locuitori în anul 2021 (conform datelor furnizate de cele două recensăminte, RPL2011 și RPL2021). Conform datelor furnizate de INS (baza de date Tempo Online), populația domiciliată în Orașul Zlatna în anul 2011 era de 8.314 persoane, înregistrând până în anul 2023 o scădere de 8,22%, până la o populație totală domiciliată în oraș de 7.631 persoane. Totodată, pe parcursul intervalului studiat se remarcă un declin rapid al populației din grupa de vârstă activă (15-64 ani), acest segment din populație reducându-se cu aproape 11%. Se remarcă însă tendința ușoară de îmbătrânire demografică, segmentul de vârstă 65 ani și peste crescând cu 1,37% în intervalul 2011-2023.

Profilul economic al orașului Zlatna este în evoluție, remarcându-se o creștere a cifrei de afaceri în intervalul 2011-2022, de la 189,6 milioane lei la 313,1 miliarde în anul 2022. Cea mai însemnată creștere este înregistrată în domeniul industriei prelucrătoare, orașul Zlatna fiind recunoscut pentru industria sa metalurgică, în special prelucrarea și extragerea metalelor neferoase, cu accent deosebit pe cupru. În prezent, această ramură a economiei Orașului Zlatna generează o cifră de afaceri de 185,4 milioane lei, reprezentând aproape 60% din cifra de afaceri totală a orașului pentru anul 2022.

Date privind obiectivul studiat

Studiul de fundamentare – *Studiul privind evoluția activităților economice* aferent **Planului Urbanistic General al Orașului Zlatna din Județul Alba**, a fost elaborat în urma prelucrării informațiilor publice disponibile pe site-urile oficiale ale instituțiilor publice pe de o parte, precum și în urma prelucrării datelor transmise de acestea, pe de altă parte, obținute în urma solicitărilor adresate de către Primăria Orașului Zlatna, Județul Alba.

Indicatorii utilizați și sursele care au fost consultate pentru obținerea datelor în baza cărora au fost construiți indicatorii sunt următoarele:

- Institutul Național de Statistică
 - Forța de muncă – 2011-2022:

- Rata de ocupare a resurselor de muncă, pe sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;
- Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune C.A.E.N. Rev.2, sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;
- Numărul mediu al salariaților pe județe și localități;
- Șomeri înregistrați, pe categorii de șomeri și sexe;
- Populația după domiciliu la 1 iulie pe grupe de vârste și vârste, sexe, județe și localități;
- Statistici economice – 2011-2022:
 - P.I.B. județ;
 - Suprafața fondului funciar după modul de folosință, pe forme de proprietate, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe;
 - Suprafața fondului funciar după modul de folosință, pe județe și localități
- www.listafirme.ro:
 - Număr firme la nivelul Județului Alba în perioada 2011-2022;
 - Număr firme pe domenii C.A.E.N. Rev. 2 în anul 2022 la nivelul Județului Alba;
 - Cifră de afaceri la nivelul Județului Alba în perioada 2011-2022;
 - Cifră de afaceri pe domenii C.A.E.N. Rev. 2 în anul 2022 la nivelul Județului Alba;
 - Profit net total la nivelul Județului Alba în perioada 2011-2022;
 - Profit net total pe domenii C.A.E.N. Rev. 2 în anul 2022 la nivelul Județului Alba;
 - Număr angajați la nivelul Județului Alba în perioada 2011-2022;
 - Număr angajați pe domenii C.A.E.N. Rev. 2 în anul 2022 la nivelul Județului Alba;

Utilizând datele brute furnizate de diversele instituții implicate, am recurs la localizarea spațială a concentrărilor de firme, cifră mare de afaceri, număr mare de salariați, profit net total cu valoare mare la nivelul Județului Alba.

Ipoteze de cercetare și lucru

Cercetarea a urmărit fundamentarea realizării unor politici teritoriale echilibrate, integrând conservarea resurselor și dezvoltarea bazată pe acestea, în contextul dezvoltării Orașului Zlatna ca localitate urbană importantă în cadrul Județului Alba, aflată în zona vestică a teritoriului, în

proximitatea Municipiului Alba Iulia (din a cărei zonă metropolitană este parte componentă) și în imediata vecinătate a Județului Hunedoara. În același timp, prin identificarea structurii economice actuale ce definește acest UAT, s-a dorit conturarea unei viziuni de dezvoltare coerente în cadrul teritoriului, având în prim plan nevoile și opțiunile locuitorilor.

Ipotezele de cercetare au fost următoarele:

- Cu cât populația Orașului Zlatna este mai tânără din punct de vedere demografic, cu atât perspectivele de dezvoltare ulterioare ale localității vor fi mai ridicate;
- Dacă gradul de atractivitate al Orașului Zlatna, din punct de vedere economic, va crește, atunci calitatea locuirii în zonă va fi îmbunătățită.

Întrebări de cercetare:

- Care este profilul economic al Orașului Zlatna din Județul Alba?
- Care este numărul locurilor de muncă generate de agenții economici din Orașul Zlatna?
- Cum a evoluat numărul populației active din Orașul Zlatna în perioada 2011-prezent?

Obiectivele studiului

Principalele obiective ale prezentului studiu sunt:

1. Identificarea profilului economic al Orașului Zlatna din Județul Alba.
2. Identificarea tendinței de evoluție din perspectivă economică a Orașului Zlatna.
3. Identificarea tendinței de evoluție a numărului populației active din Orașul Zlatna.

1.4. Definire termeni

În conformitate cu specificațiile OUG 44 din 16 aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 656/1997 privind aprobarea clasificării activităților din economia națională - C.A.E.N. și în conformitate cu Institutul Național de Statistică, termenii și expresiile utilizați în prezentul studiu au următoarele semnificații:

1. **Activitate economică** – activitatea agricolă, industrială, comercială, desfășurată pentru obținerea unor bunuri sau servicii a căror valoare poate fi exprimată în bani și care sunt destinate vânzării ori schimbului pe piețele organizate sau unor beneficiari determinați ori determinabili, în scopul obținerii unui profit.

2. **Activitatea productivă** – este acțiunea rezultată dintr-o anumită combinație a factorilor de producție care conduc la crearea de bunuri sau servicii determinate. O activitate productivă se caracterizează prin intrări de produse (bunuri și servicii), un process de producție și produse create.
3. **C.A.E.N.¹** – Clasificarea activităților din economia națională (C.A.E.N.) asigură identificarea tuturor activităților și codificarea lor într-un sistem unitar. Aceasta permite organizarea, raționalizarea și informatizarea fluxurilor informaționale economico-sociale, crearea facilităților de prelucrare pentru integrarea în sistemele naționale și internaționale de prezentare și analiză a informațiilor. În C.A.E.N., activitățile economico-sociale sunt grupate pe cinci trepte (secțiuni, subsecțiuni, diviziuni, grupe și clase). Acestea sunt constituite după principiul omogenității ca totalitate de activități care au drept caracteristici comune:
 - Natura bunurilor și serviciilor prestate;
 - Modul de folosire al bunurilor și serviciilor;
 - Materia primă, procesele tehnologice, organizarea și finanțarea producției.
4. **Codul C.A.E.N.** – clasificarea activităților din economia națională, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 656/1997 privind aprobarea clasificării activităților din economia națională - C.A.E.N., cu modificările ulterioare.
5. **Indicator** – expresie numerică cu ajutorul căreia se caracterizează cantitativ un fenomen social-economic din punct de vedere al compoziției structurii, schimbării în timp, al legăturilor reciproce cu alte fenomene, etc.²
6. **Indice** – Mărimea rezultată din raportarea a două niveluri diferite ale unui indicator, reflectând variația acestuia în timp sau în spațiu. Se exprimă de regulă în procente, dar poate fi determinat și ca mărime medie sau în valori absolute. În raport cu baza de raportare, indicele poate fi: cu bază fixă – raportarea tuturor valorilor intervenite în evoluția unui proces la o perioadă de bază sau de referință – și în lanț – raportarea succesivă a fiecărei valori intervenite în dinamica unui proces la valoarea din perioada anterioară³.
7. **Întreprinzător** – persoană fizică care organizează o întreprindere economică.
8. **Întreprindere economică** – activitate economică desfășurată în mod organizat, permanent sau sistematic, combinând resurse financiare, forța de muncă atrasă, materii prime, mijloace logistice și informație, pe riscul întreprinzătorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

¹ **C.A.E.N.** reprezintă acronimul utilizat pentru a desemna clasificarea statistică națională a activităților economice din România. Această clasificare a fost proiectată pentru a permite gruparea pe criterii de omogenitate a datelor referitoare la "unități statistice". Clasificarea asigură baza pentru pregătirea unei game largi de date statistice (producție, factori de producție, formarea de capital și tranzacțiile financiare) ale acestor unități.

² Dicționarul explicativ al limbii române, Ed. Științifică și Enciclopedică, București 1987

³ Mic lexicon ilustrat a noțiunilor de sistematizare, Ed. Tehnică, București 1983

- 9. Întreprindere individuală** – întreprindere economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică.
- 10. Întreprindere familială** – întreprindere economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică împreună cu familia sa.
- 11. Persoană fizică autorizată** – persoană fizică autorizată să desfășoare orice formă de activitate economică permisă de lege, folosind în principal forța sa de muncă.
- 12. Populația ocupată civilă** - toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu) în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură etc. Categoriile de persoane incluse sunt: - salariați care lucrează în una din activitățile economiei naționale în unități din sectorul public (integral de stat și public de interes național), mixt, privat, cooperatist, obștesc; - patroni – conducători de unități private – care utilizează pentru realizarea activității forța de muncă salariată; - lucrători pe cont propriu; - lucrători familiari neremunerați. Populația ocupată civilă nu cuprinde cadrele militare și persoanele asimilate acestora (personalul MapN, MAI, SRI, militari în termen), deținuții și salariații organizațiilor politice și obștești.⁴
- 13. Puncte de lucru** – locațiile în care își desfășoară activitatea persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale sau familiale, în cazul în care acestea nu se desfășoară exclusiv la sediul profesional, cu excepția cazului în care se desfășoară comerț ambulant, astfel cum este reglementat de Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată.

⁴ www.statistici.insse.ro

2. EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE LA NIVELUL JUDEȚULUI ALBA

2.1. Profilul economic al Județului Alba

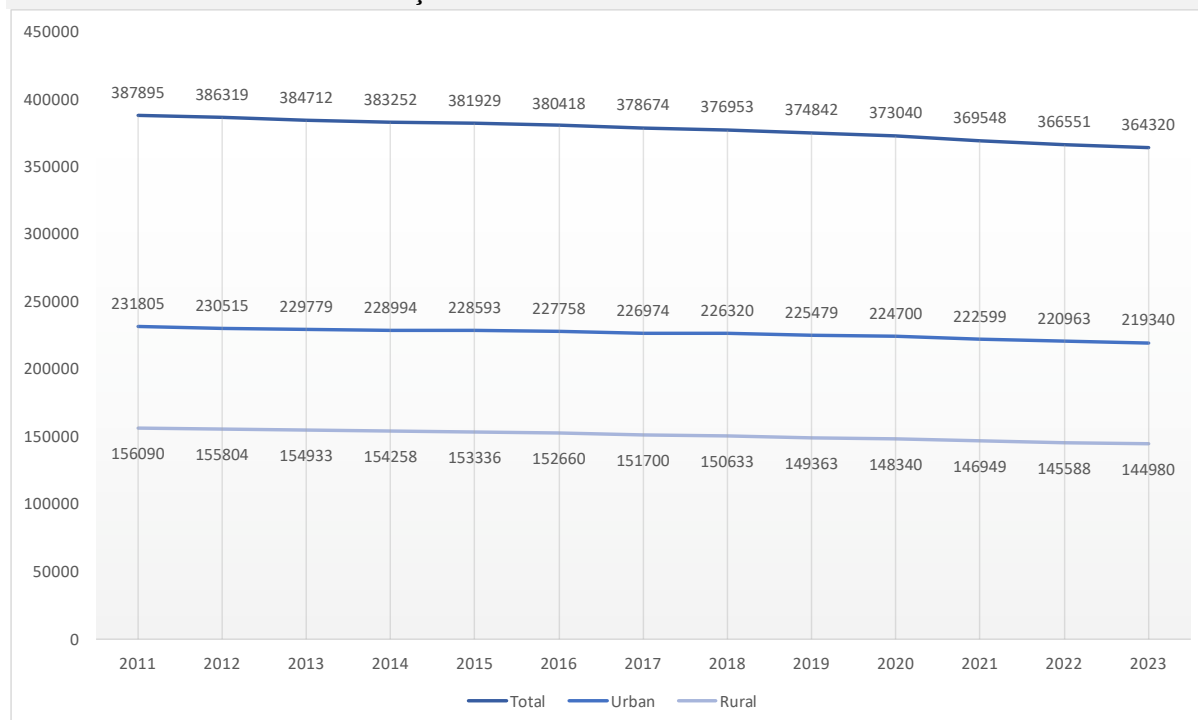

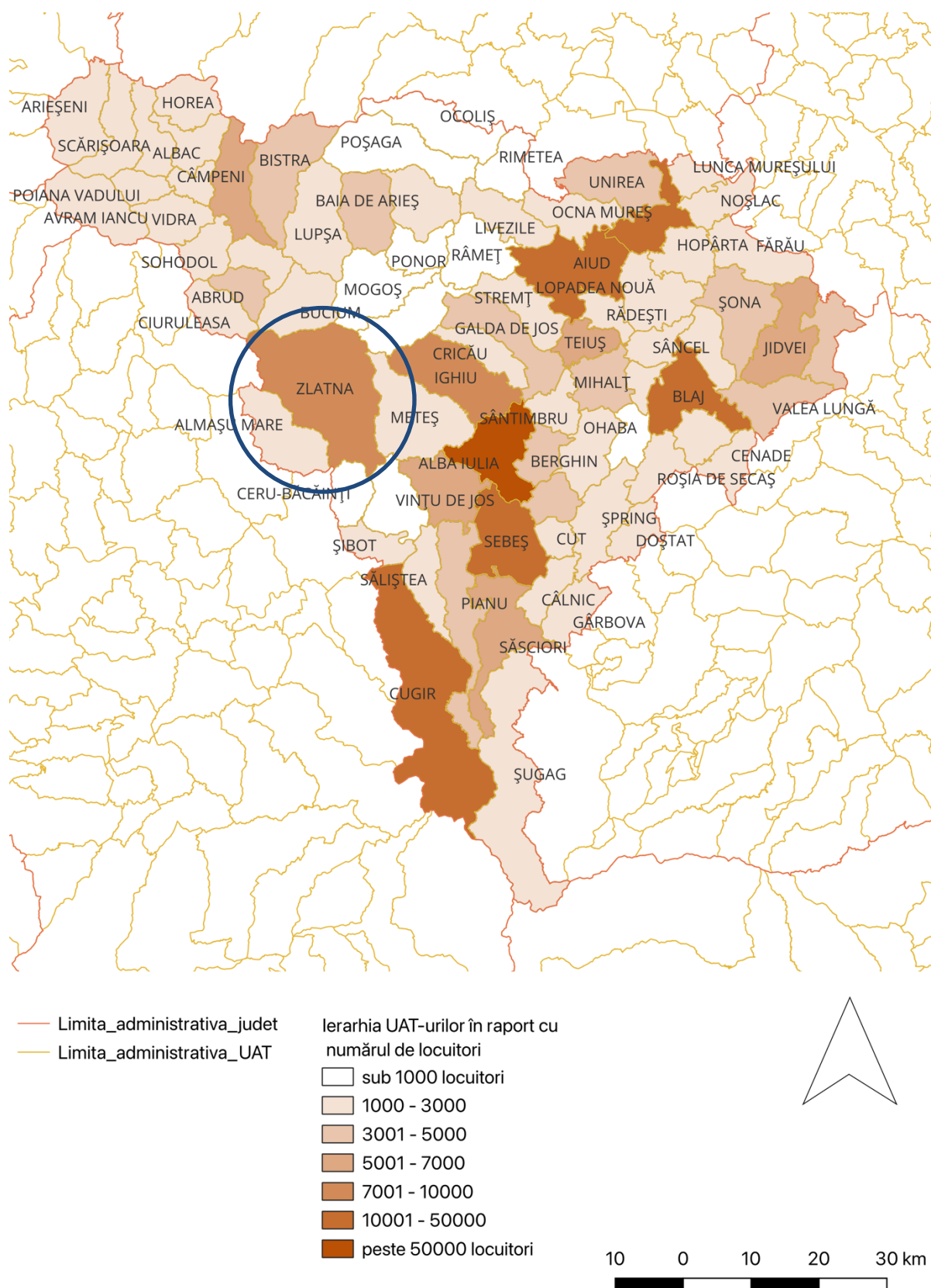
Figura 1. Evoluția numărului de locuitori la nivelul Județului Alba, în perioada 2011-2023

Sursa: INS, baza de date Tempo

Potențialul economic al Județului Alba nu poate fi definit decât prin raportare la rolul său în planul regional și național. Astfel, în definirea profilului economic vom lua în considerare nu doar **activitățile economice** din cadrul județului, ci și **potențialul său endogen** (*definit în raport cu suprafața agricolă, numărul de locuitori, suprafața forestieră, numărul de animale exprimate în UMV, patrimoniul cultural*), **capitalul uman, echiparea tehnico-edilitară și caracteristicile fizico-geografice**.

Județul Alba este situat în Macroregiunea Unu, Regiunea Centru și are un total de 364.320 locuitori în anul 2023, în scădere ușoară față de anii precedenți, în perioada de referință 2011-2023. Raportul dintre cele două medii de rezidență – urban și rural – este unul ușor disproporționat, remarcându-se la nivelul acestui județ ponderi mult mai ridicate de populație în mediul urban, prin comparație cu cel rural. Astfel, se remarcă faptul că în anul 2011, raportul dintre urban și rural era de 59,76% la 40,24% în favoarea mediului urban, în timp ce în anul 2023 raportul este de 60,24% la 39,76% în favoarea mediului urban. Se remarcă o ușoară pierdere a populației județului, așa cum am precizat anterior, pierderea fiind mai însemnată la nivelul județului Alba în cadrul mediului rural față de mediul urban. Populația din mediul rural de rezidență scade, în intervalul 2011-2023, cu aproximativ 6% în timp ce populația din mediul urban de rezidență scade, în același intervalul, cu aproximativ 4%.

Actualizare P.U.G. Oraș ZLATNA, Județul ALBA

Imagine 1. Distribuția UAT-urilor din Județul Alba în raport cu numărul de locuitori de pe teritoriul lor, în anul 2023

Sursa. Prelucrare proiectant, INS, baza de date Tempo

În ceea ce privește numărul și tipul localităților, Județul Alba are în componența sa patru municipii – Municipiul Alba Iulia (reședință de județ), Mun. Aiud, Mun. Blaj și Mun. Sebeș, toate având peste 20 000 de locuitori. Totodată, în județ există alte șapte localități urbane, orașe. Acestea sunt **Abrud, Baia de Arieș, Câmpeni, Cugir, Ocna Mureș, Teiuș și Zlatna**. Din perspectiva arealelor rurale, Județul Alba numără 67 de comune pe teritoriul său, dezvoltarea acestora fiind foarte puternic influențată de infrastructura rutieră și feroviară precum și de legăturile cu zonele urbane, în special cu Municipiul Alba Iulia.

Din perspectiva mediei de vârstă, se remarcă faptul că în perioada de referință 2011-2023, la nivelul Județului Alba media de vârstă a crescut, situându-se în anul 2023 la **43,6 de ani**. Această medie de vârstă este mai mare decât cea estimată la nivel național, unde valoarea se găsește tot la 42,4 ani, în anul 2023. Totodată, media de vârstă din Județul Alba, în anul 2023, este mai mare decât cea înregistrată la nivel regional (42,3 ani), și mult mai ridicată de cea înregistrată la nivel macro-regional (41,1 ani). Din perspectiva celor două medii de rezidență, menționăm faptul că, la nivelul Județului Alba, mediul de rezidență urban raportează o valoare mai ridicată decât media de vârstă din mediul rural. Astfel, mediul de rezidență urban raportează o medie de vârstă de 43,7 ani în timp ce mediul rural raportează o valoare de 43,4 ani.

2.1.1. Produsul Intern Brut

Conform informațiilor identificate în mediul online și pe site-urile de specialitate, Județul Alba a înregistrat o creștere a Prodului Intern Brut de la 19,6 miliarde lei prețuri curente în anul 2022, la o valoare de 28,4 miliarde lei în anul 2024. Pentru anul 2026, Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează o creștere până la 33,3 miliarde lei la nivelul județului Alba, estimându-se a fi pe a patra poziție la nivel regional, după Brașov, Sibiu și Mureș⁵.

Conform topfirme.ro, județul Alba are în prezent un număr total de 41.900 de agenți economici, având un profit de 2,8 miliarde lei (adică 640,8 milioane euro, conform topfirme.com). În raport cu cifra de afaceri, cea mai mare companie din Județul Alba este **STAR ASSEMBLY SRL**, companie ce activează în domeniul **fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteză și a elementelor mecanice de transmisie**, având în anul 2022 o cifră de afaceri de 9,05 miliarde lei și fiind localizată în Municipiul Sebeș.

În raport cu unitatea administrativ-teritorială ce face subiectul acestui studiu, Orașul Zlatna din județul Alba, acesta ocupă poziția a VIII-a la nivel județean din perspectiva numărului de agenți economici. Totodată, cifra de afaceri generată de această unitate administrativ teritorială în anul 2022 este de aproximativ 313 milioane lei, fiind în creștere față de anii precedenți.

⁵ Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023, Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial 2022-2026.

2.1.2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate

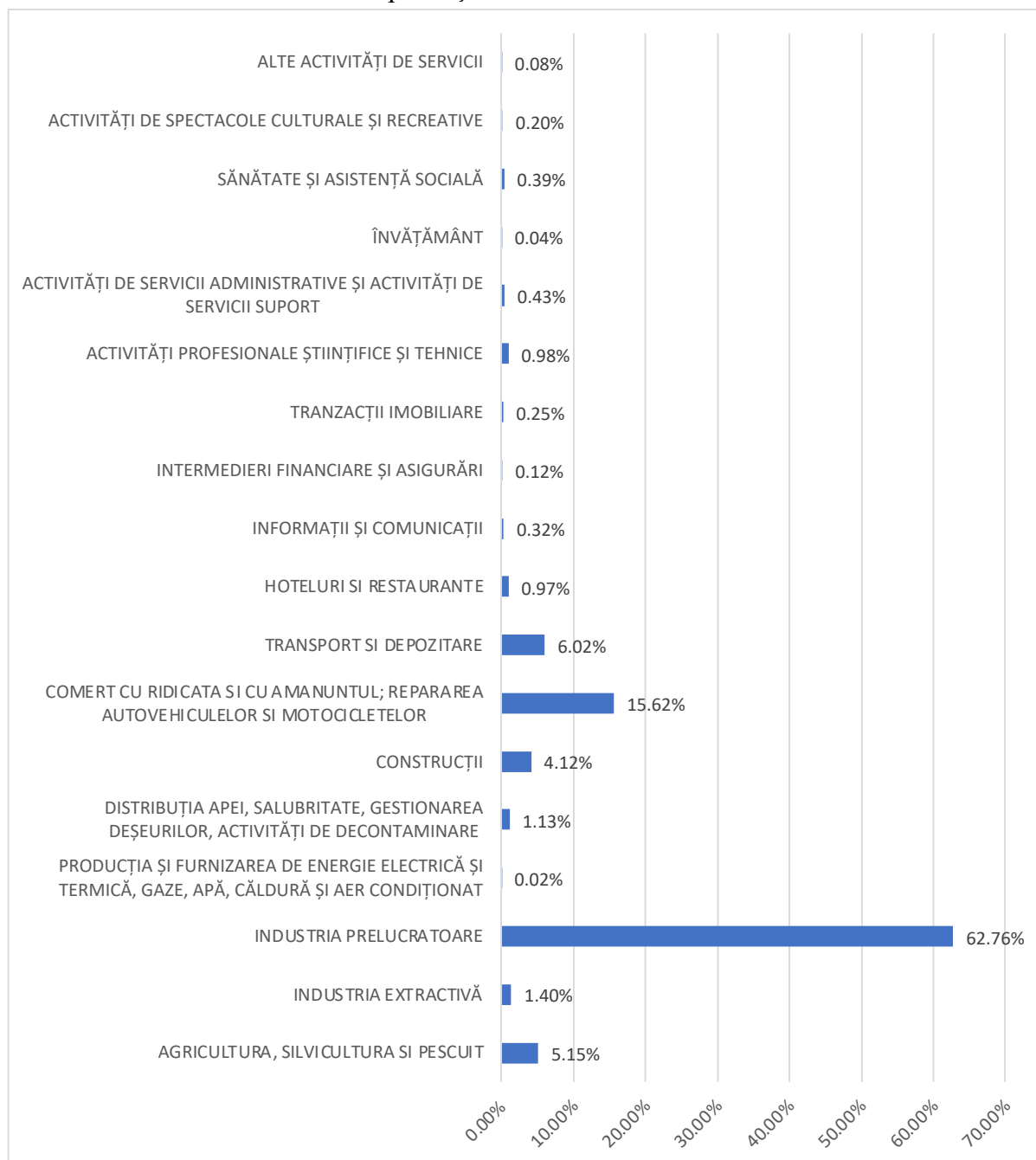

Figura 2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate. Analiză pentru anul 2022
Sursa. Listafirme.ro

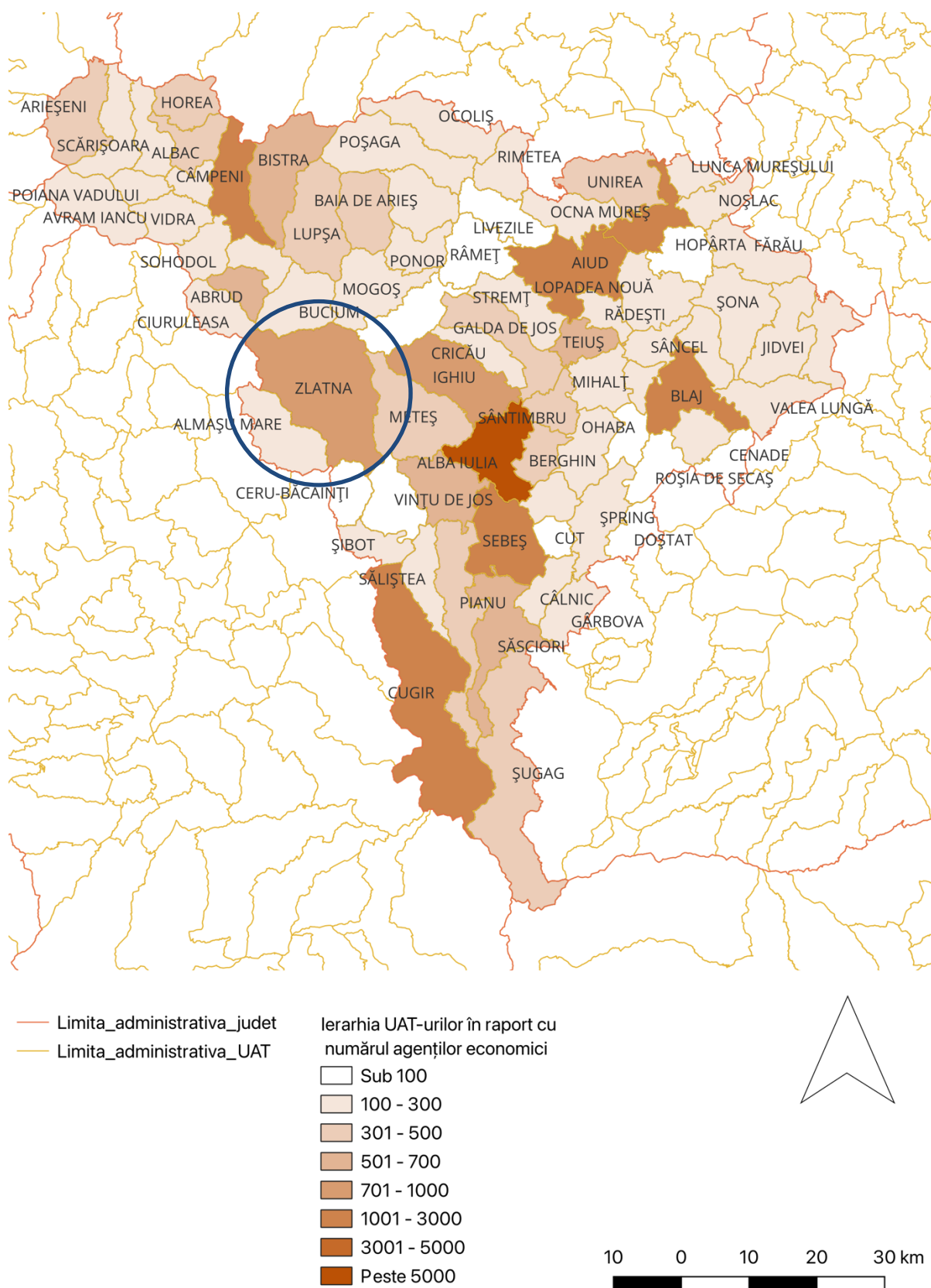
Conform date lor furnizate de topfirme.ro, cifra totală de afaceri la nivelul Județului Alba, în anul 2022, este de 37,1 miliarde lei (*adică 8,4 miliarde euro*), reprezentând 1,55% din cifra ce afaceri a României. Din perspectivă economică, este evidentă o polarizare a cifrei de afaceri în jurul principalului centru economic din Județ, municipiul-reședință **Alba Iulia**, ce concentrează cel mai mare număr de agenți economici din județ (12.669 de întreprinderi). În plan secund,

unități administrativ-teritoriale care acomodează agenți economici cu cifre mari de afaceri sunt **Sebeș, Blaj, Sântimbru, Petrești, Cugir, Cetatea de Baltă, Abrud sau Jidvei.**

Cele mai multe firme, la nivelul Județului Alba, sunt concentrate în Municipiul Alba Iulia, în cadrul acestei unități administrativ-teritoriale fiind identificat un total de 12.669 de agenți economici. Alte unități administrativ-teritoriale cu numere mari de agenți economici sunt:

- Sebeș – 2.789 agenți economici
- Aiud – 2.514 agenți economici
- Cugir – 1.832 agenți economici
- Blaj – 1764 agenți economici
- Ocna Mureș – 1.125 agenți economici
- Câmpeni – 1.018 agenți economici
- Zlatna – 777 agenți economici

Așa cum reiese din **Imagine 2**, prezentată mai jos, cei mai mulți agenți economici de pe teritoriul Județului Alba se găsesc în cadrul Municipiului Alba Iulia. Atipic față de alte județe ale țării este faptul că celelalte unități administrativ-teritoriale din Județul Alba cu numere mari de agenți economici nu sunt concentrate în jurul sau în proximitatea municipiului reședință de județ, ele fiind distribuite echitabil în cadrul teritoriului, beneficiind de identități economice proprii. Totuși, se observă o concentrare mai mare a UAT-urilor cu numere mari de agenți economici în jumătatea sudică și sud-vestică, zona nord-estică și cea nordică înregistrând printre cele mai mici numere de agenți economici la nivel de UAT.

Imagine 2. Distribuția UAT-urilor din Județul Alba în raport cu numărul de agenți economici de pe teritoriul lor

Sursa. Prelucrare proiectant, topfirme.ro

2.1.3. Profitul net total pe secțiuni de activitate

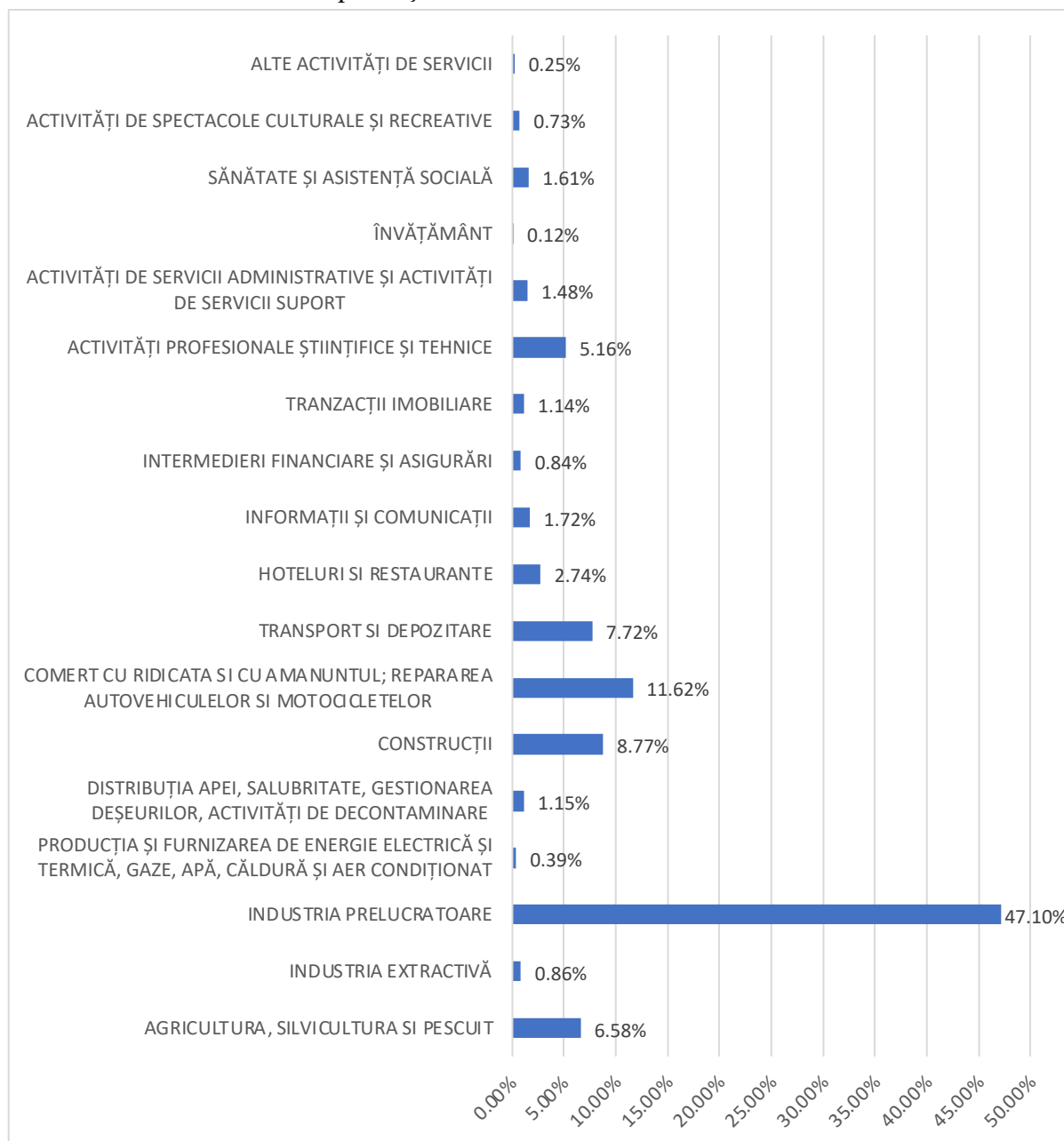

Figura 3. Profit net la nivelul Județului Alba, pe secțiuni de activitate. Analiză pentru anul 2022
Sursa. Listafirme.ro

Așa cum se observă în **Figura 3**, la nivelul Județului Alba se remarcă o dominanță a domeniului **industrie prelucrătoare**. La nivel județean, acest domeniu asigură 47,1% din profitul net, fiind urmat la distanță foarte mare de domeniile **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (11,62%)**, **construcții (8,77%)**, **transport și depozitare (7,72%)** și **agricultură, silvicultură și pescuit (6,58%)**.

2.1.4. Numărul de întreprinderi pe secțiuni de activitate

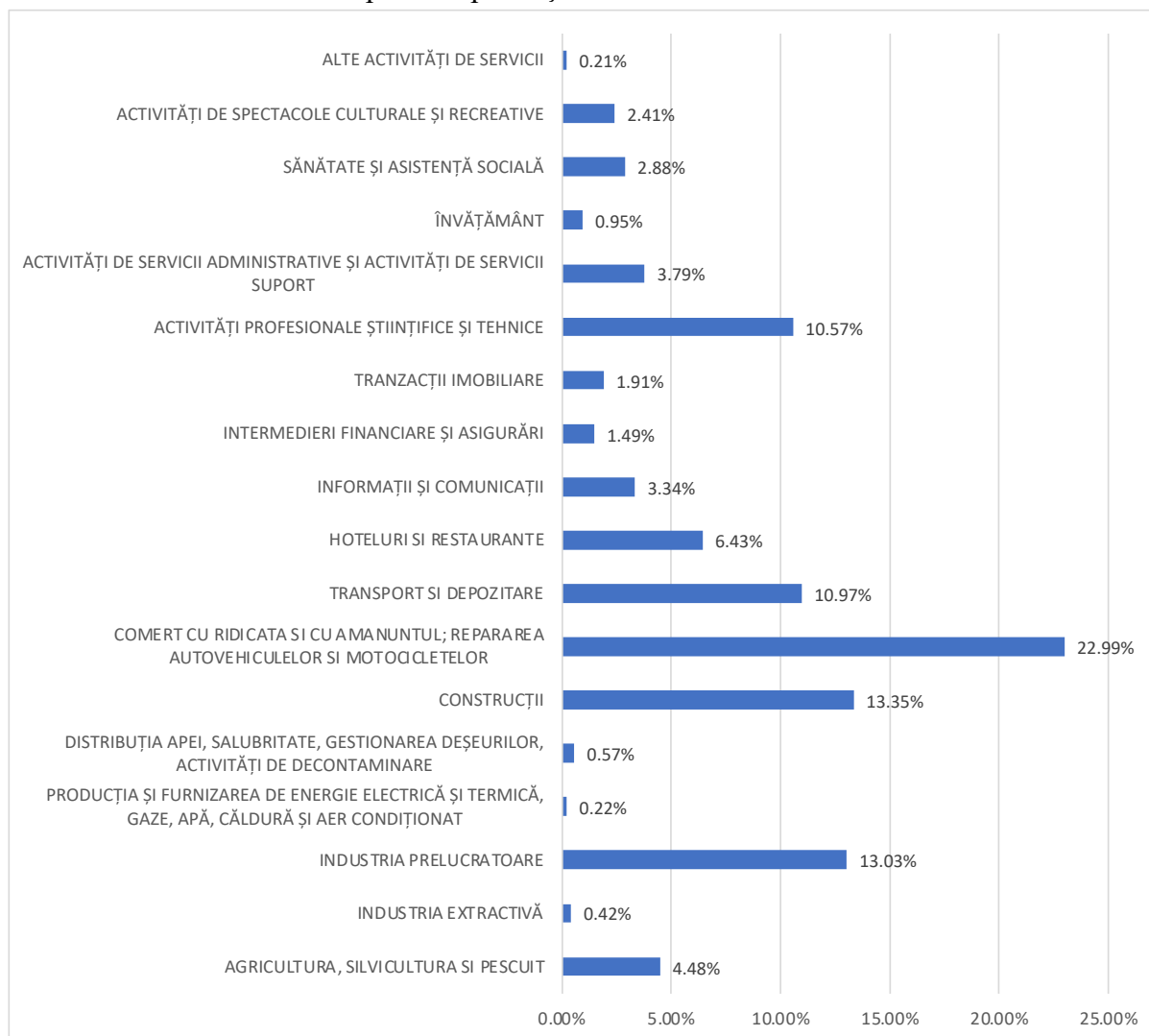

Figura 4. Numărul de agenți economici, la nivelul Județului Alba, pe activități economice. Analiză pentru anul 2022

Sursa. listafirme.ro

Așa cum reiese din **Figura 4**, cel mai mare număr de agenți economici din Județul Alba se găsește în domeniul **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor**. În acest domeniu activează aproape 22,99% din totalul agenților economici din Alba, conform datelor statistice identificate. Alte domenii cu numere mari de agenți economici din Alba sunt **construcții (13,35%)**, **industrie prelucrătoare (13,03%)**, **transport și depozitare (10,97%)** și **activități profesionale științifice și tehnice (10,57%)**.

2.2. Forța de muncă a Județului Alba

2.2.1. Populația ocupată

Din perspectiva ratei de ocupare a populației, la nivelul Județului Alba se remarcă în continuare polarizarea centrelor economice principale și a zonelor periurbane ale acestora. Totuși, observăm faptul că în anul 2022, procentul de ocupare al populației în raport cu populația activă este de 61,39%, acest procent fiind în creștere ușoară față de anul 2011, când era de 60,16%.

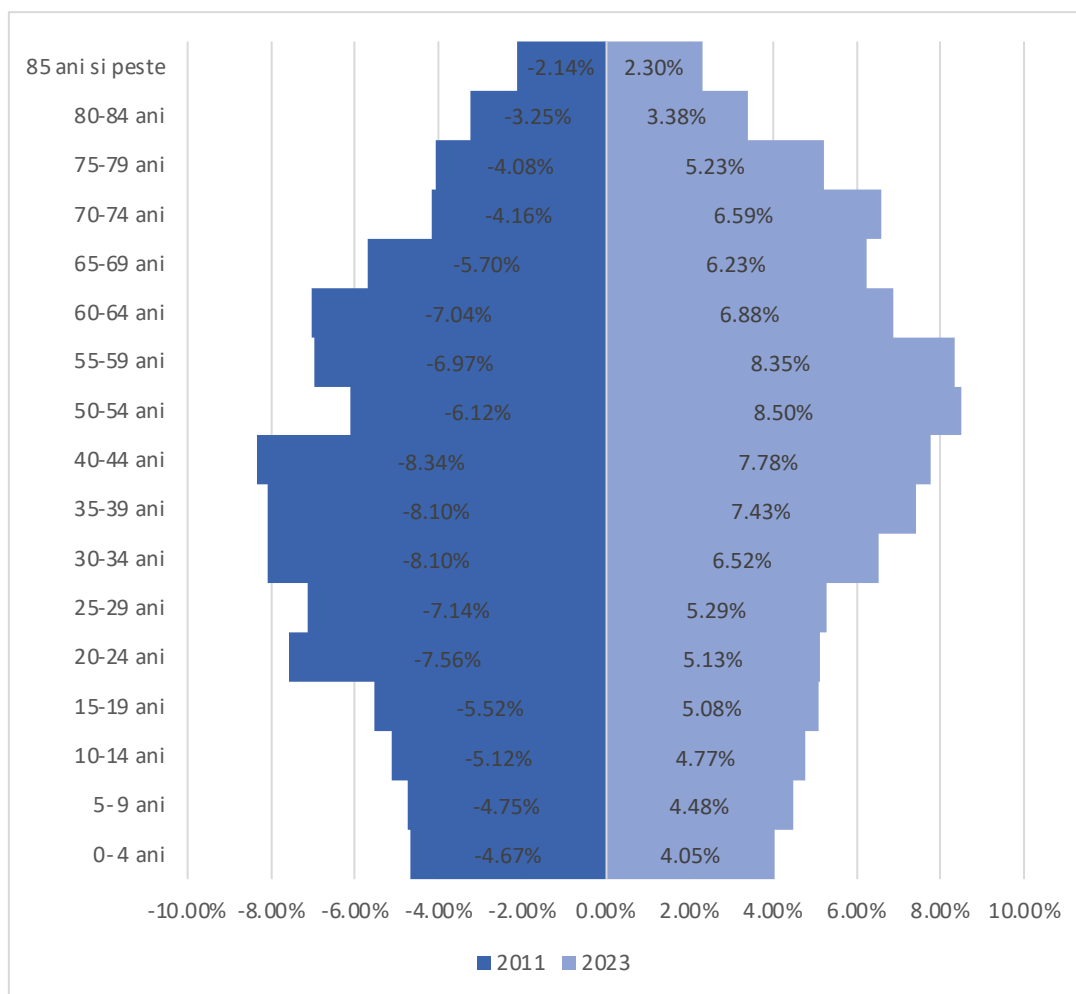

Figura 5. Piramida vârștelor la nivelul Județului Alba. Analiză comparativă 2011-2023

Sursa: INS, baza de date Tempo

Așa cum se remarcă în **Figura 5**, Județul Alba se găsește în plin proces de îmbătrânire demografică. Dacă în anul 2011, populația cu vârstă activă din Județul Alba (15-64 ani) reprezenta 273.840 persoane (adică 70,60% din totalul locuitorilor), în anul 2023 acest număr se ridică la valoarea de 244.740 persoane (adică 67,18% din totalul locuitorilor din Județul Alba). Județul Alba a pierdut în intervalul 2011-2023 un procent important de locuitori, scăderea totală fiind de aproape 5% în intervalul analizat. Se observă, totuși, o scădere mai rapidă a numărului de locuitori din mediul rural față de numărul celor din mediul urban. Din perspectiva valorilor brute, la nivelul județului se remarcă o pierdere consistentă de populație activă, de aproximativ 10,63%. Totodată, la nivelul județului se remarcă o creștere rapidă, de 23,37%, a populației vârstnice (65 ani și peste).

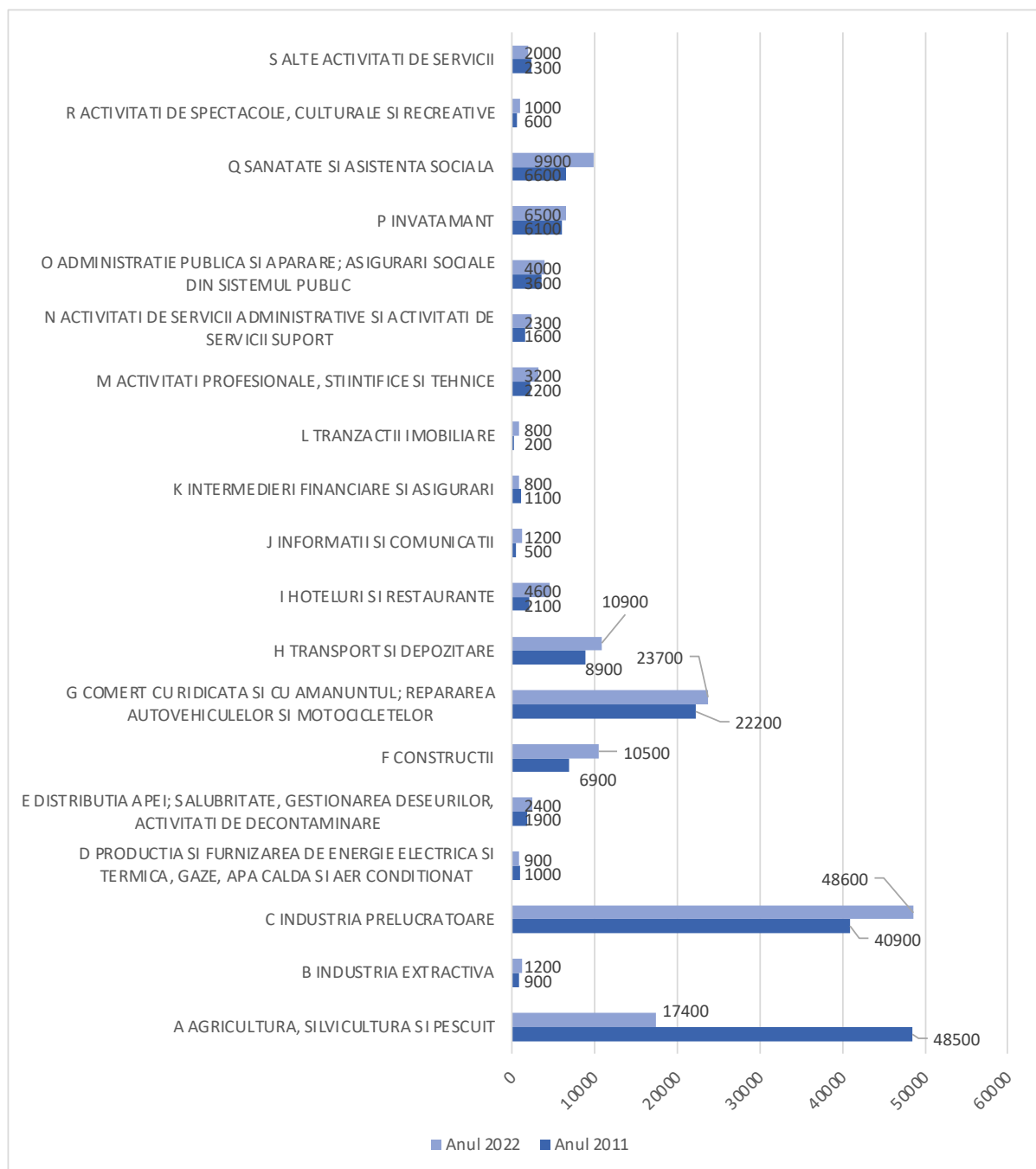

Figura 6. Populația ocupată la nivelul Județului Alba, în funcție de principalele activități economice. Analiză comparativă 2011-2022

Sursa. INS, baza de date Tempo

În **Figura 6**, prezentată anterior, se remarcă faptul că în anul 2011, cea mai mare parte a populației din Județul Alba era ocupată în **agricultură, silvicultură, pescuit (48 500 de persoane ocupate, reprezentând 30,68% din totalul persoanelor ocupate din Județ)**, fiind urmați de cei din **industria prelucrătoare (25,87%)** și de cei din **domeniul comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (14,04%)**. Față de această perioadă, în prezent, numărul persoanelor ocupate în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut considerabil, procentul ridicându-se la doar 11,45% în anul 2022. A crescut, însă,

procentul persoanelor ocupate în industrie prelucrătoare (31,99%) și a celor ocupate în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (15,6%).

2.2.2. Număr de angajați

La nivelul Județului Alba sunt înregistrați, în anul 2022 (conform INS, baza de date Tempo), un total de 93 439 salariați, în creștere față de anul 2011, când erau raportați 73 983 salariați. Dinamica populației salariate din Județul Alba se poate observa în **Figura 7**, acolo unde se observă faptul că cel mai mare număr de salariați a fost înregistrat în anul 2019, această valoare fiind foarte apropiată de cea raportată în anul 2022. Tendința generală este de creștere, din această perspectivă, fapt ce indică o evoluție a economiei locale.

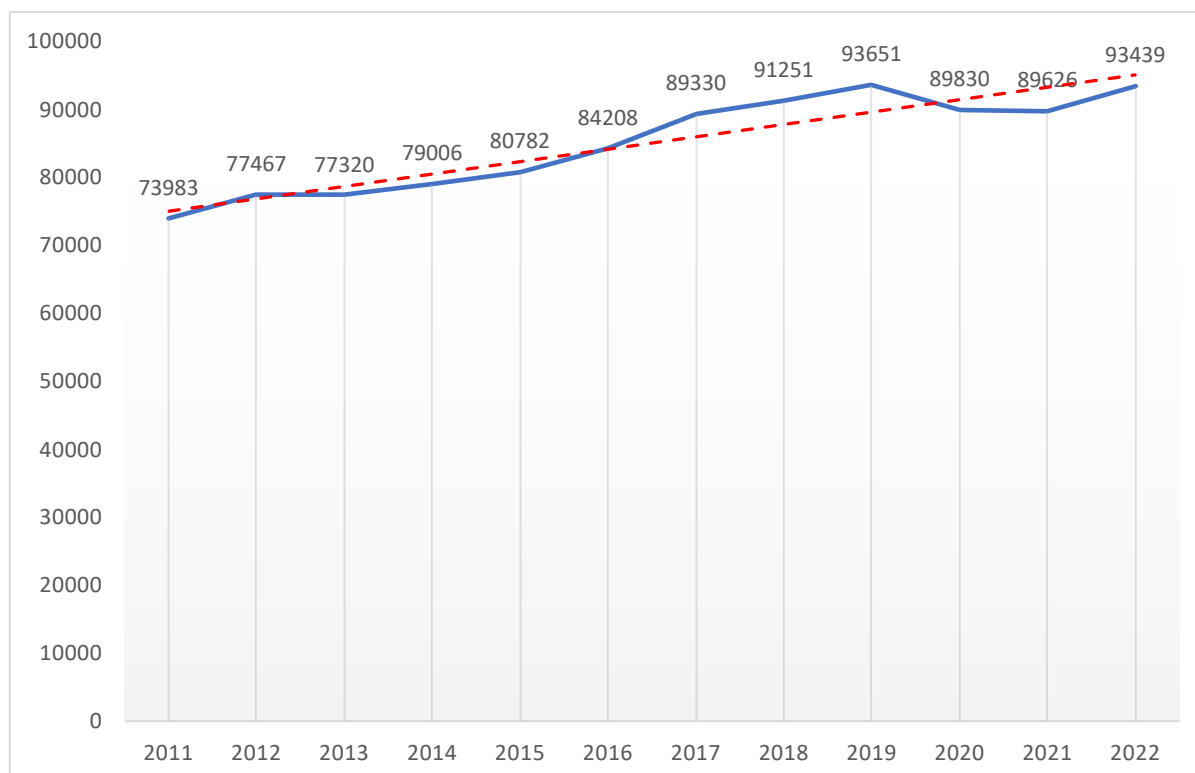

Figura 7. Evoluția numărului de salariați din Județul Alba. Analiză comparativă 2011-2022

Sursa. INS, baza de date Tempo

În anul 2011 cea mai mare pondere a populației de salariați era înregistrată în domeniul **industriei prelucrătoare**, unde sunt raportați 28 461. În intervalul 2011-2022, numărul salariaților din industria prelucrătoare a crescut, în prezent fiind în jurul valorii de 34 961 persoane, anunță datele statistice.

Un alt domeniu relativ bine reprezentat în anul 2011 este cel al **comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor**. Acesta a evoluat în anul 2022. Dacă în anul 2011 înregistra 11.671 de salariați (reprezentând aproximativ 15% din totalul salariaților), în anul 2022 sunt raportați 13.586 de salariați la nivelul Județului Alba, reprezentând aproximativ 13,67% din totalul salariaților.

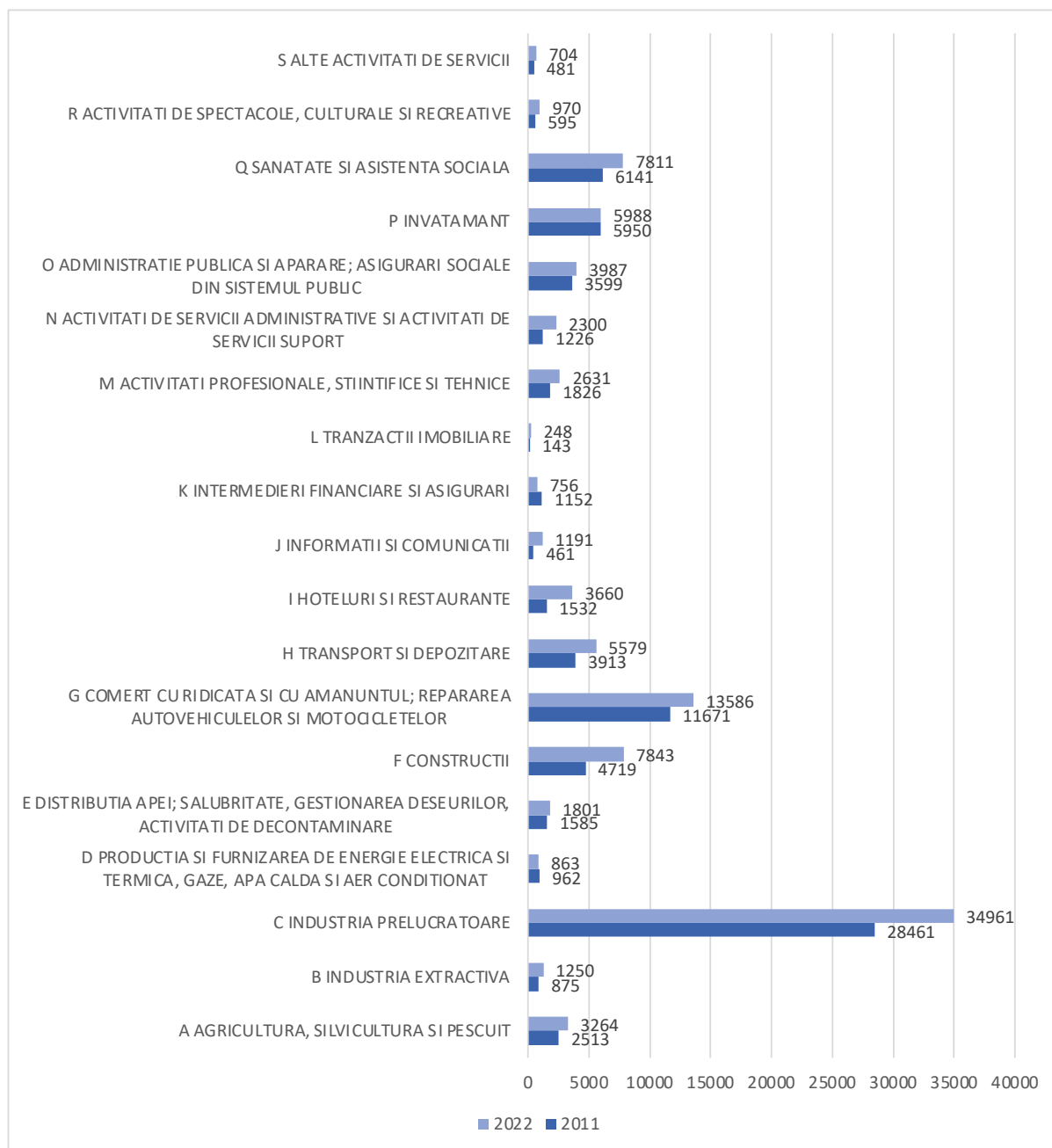

Figura 8. Evoluția numărului de salariați din Județul Alba, pe secțiuni de activitate. Analiză comparativă 2011-2022

Sursa. INS, baza de date Tempo

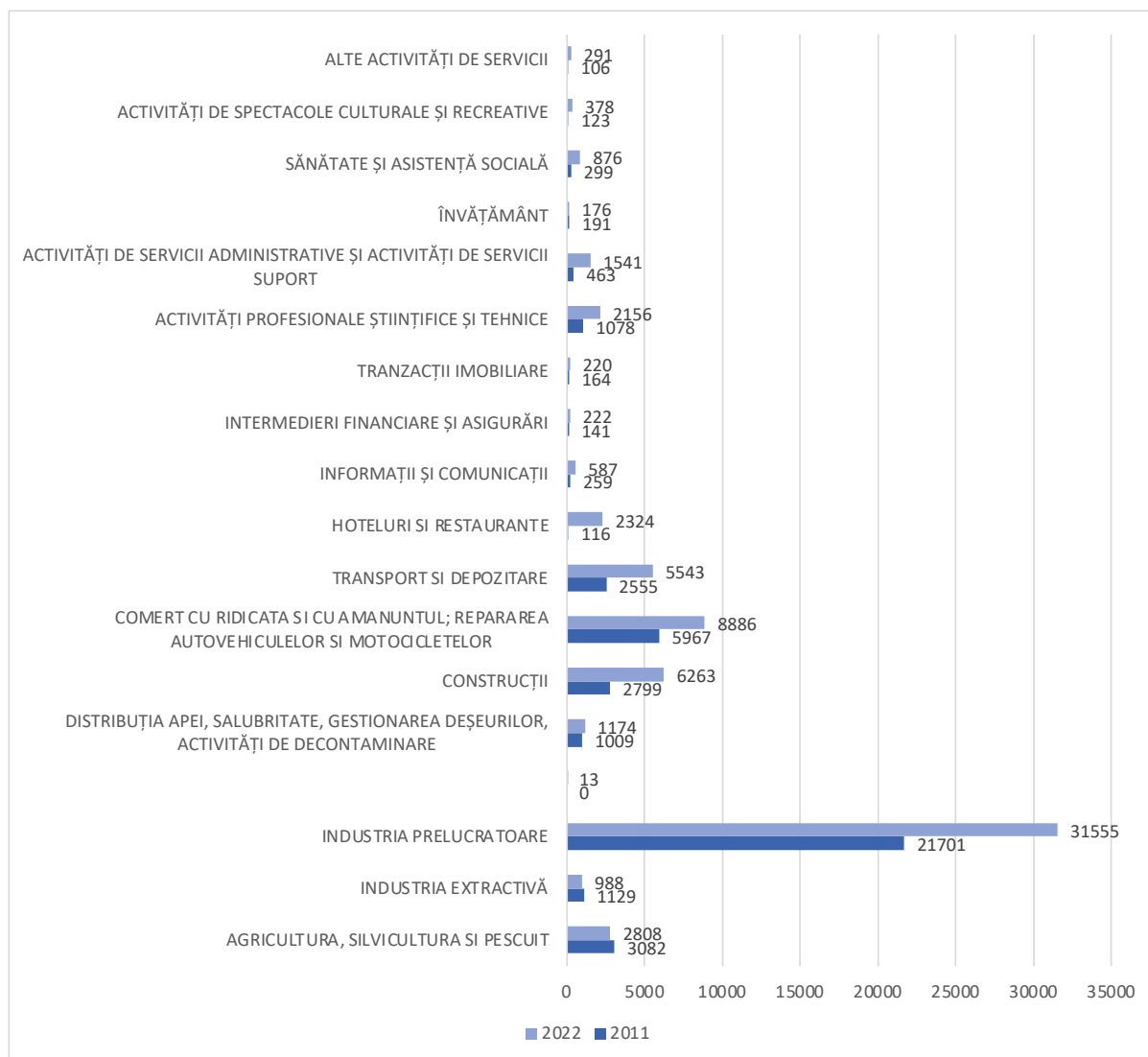

Figura 9. Evoluția numărului de angajați ai întreprinderilor din Județul Alba, pe secțiuni de activitate. Analiză comparativă 2011-2022
Sursa. INS, baza de date Tempo

3. EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN ORAȘ ZLATNA, JUDEȚUL ALBA

3.1. Profilul economic al Orașului Zlatna

3.1.1. Număr de întreprinderi pe localitate

Conform informațiilor disponibile, la nivelul Orașului Zlatna din Județul Alba sunt raportați 701 de agenți economici, reprezentând aproximativ doar 1,59% din totalul agenților economici ai județului. Așa cum am menționat anterior și cum se poate observa și în **Imagine 2**, prezentată anterior, agenții economici din Județul Alba sunt localizați cu precădere în jurul centrelor urbane și în cadrul unităților administrativ-teritoriale învecinate acestora. Orașul Zlatna este unul dintre aceste centre urbane importante din perspectiva numărului de agenți economici, ocupând poziția a opta la nivel județean, ca număr de agenți economici, după Alba Iulia (13.380 întreprinderi), Sebeș (3.358 agenție economici), Aiud (2.490 agenți economici), Cugir (1.919

agenți economici), Blaj (1.869 agenți economici), Ocna Mureș (1.199 agenți economici) și Câmpeni (1.050 agenți economici).

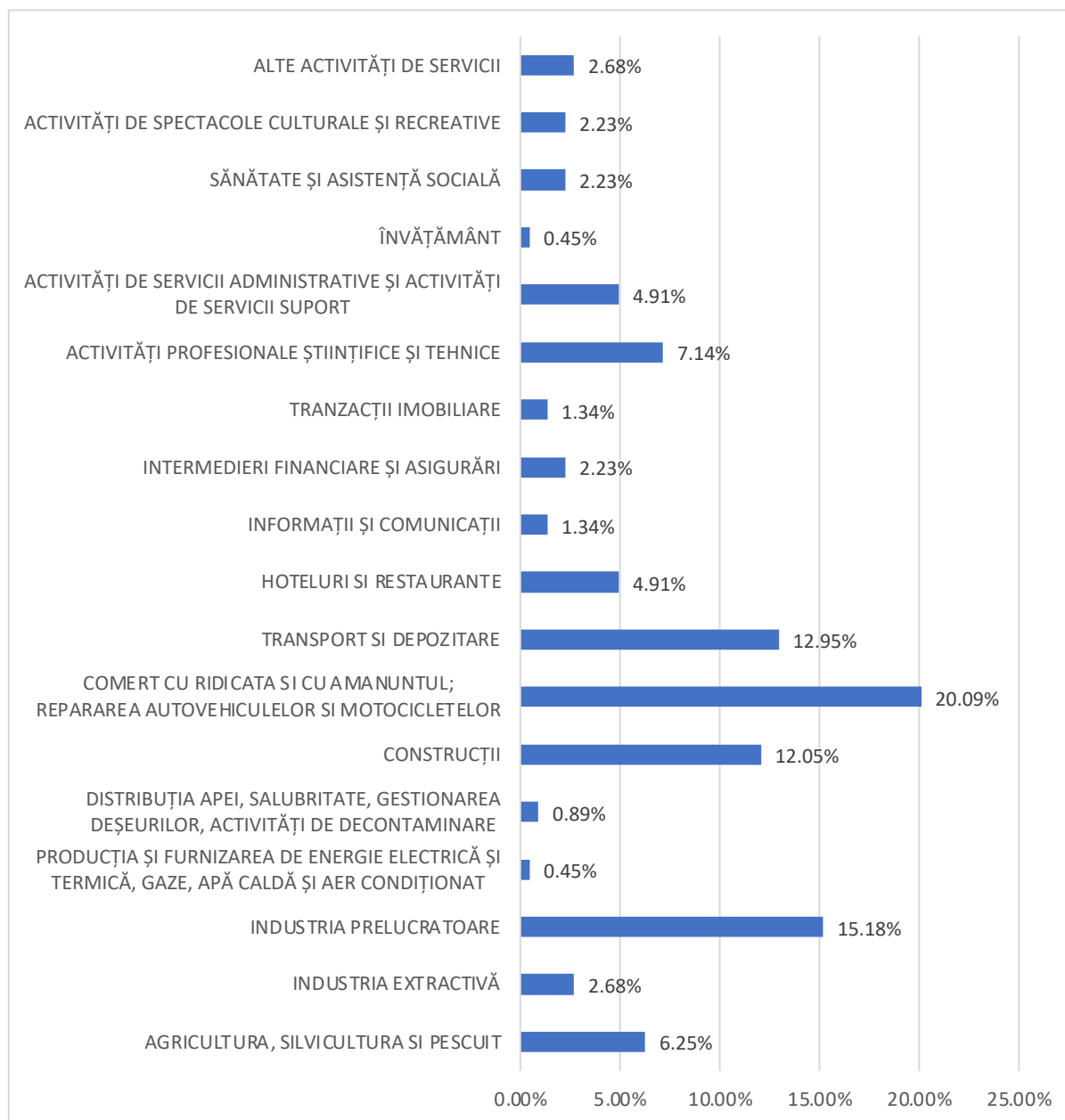

Figura 10. Distribuția numărului de întreprinderi din Orașul Zlatna, în anul 2022, în raport cu secțiunile din activitate
Sursa. Listaфирme.ro

Distribuția în raport cu numărul de întreprinderi indică o dominanță, din perspectivă numerică, a domeniilor **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (20,09%)** și **industrie prelucrătoare (15,18%)**. În plan secund, economia Orașului Zlatna este compusă, din perspectiva numărului de întreprinderi, din agenții economici din domeniile **transporturi și depozitare (12,95%)** și **construcții (12,05%)**. Așa cum reiese din datele prezentate, aceste patru domenii de activitate totalizează aproximativ 60% din totalul întreprinderilor orașului.

3.1.2. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate

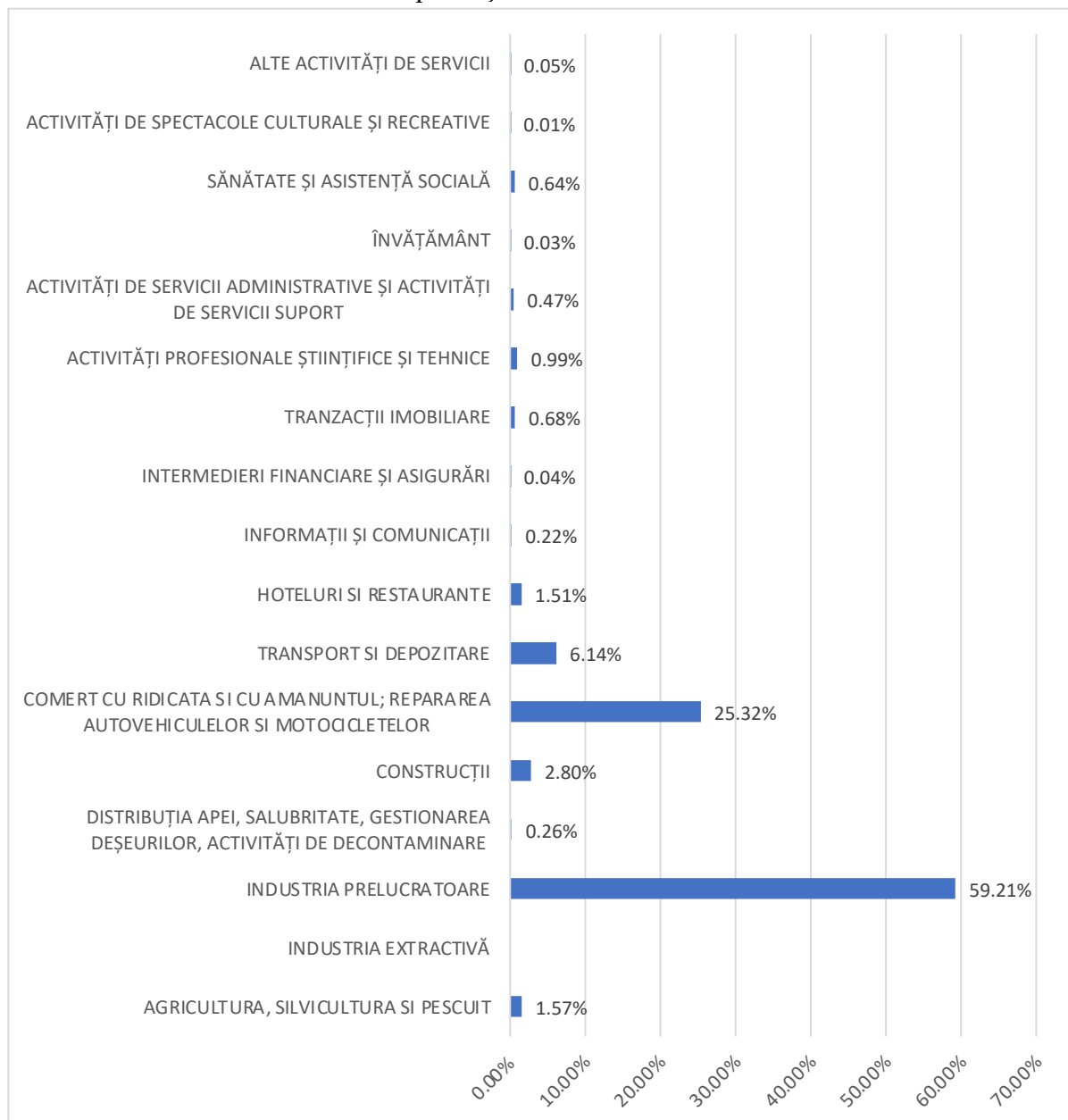

Figura 11. Cifra totală de afaceri pe secțiuni de activitate, la nivelul anului 2022 în Orașul Zlatna
Sursa. Listafirme.ro

Din totalul activităților desfășurate în Orașul Zlatna, cea mai mare cifră de afaceri este înregistrată în domeniul **industrie prelucrătoare**. Conform datelor statistice disponibile, această cifră de afaceri este în creștere considerabilă față de anul de referință 2011. Astfel, dacă în anul 2011 cifra de afaceri din domeniul industrie prelucrătoare era de aproape 69 milioane lei, reprezentând aproximativ 36,36% din cifra de afaceri a orașului, în anul 2022 aceasta a crescut la valoarea de 185,4 milioane lei, reprezentând de data aceasta 59,21% din cifra de afaceri a orașului. Așa cum am precizat anterior, orașul Zlatna deține în prezent poziția a opta din perspectiva numărului de agenți economici la nivel județean, fiind amplasată într-una dintre

zonele favorabile ale județului, în proximitatea Municipiului Alba Iulia. Totodată, cifra de afaceri raportată este de aproximativ 313 milioane lei, fiind în creștere considerabilă față de anul 2011, când cifra sa de afaceri era de aproape 190 milioane lei.

Din perspectiva distribuției agenților economici din județul Alba, pe teritoriul Orașului Zlatna nu regăsim întreprinderi ce se află în top 20 al celor mai puternici agenți economici din Județ. Totuși, toupul celor mai importante companii la nivel local este asigurat de companii din comeniul industriei prelucrătoare și comerțului, cele mai importante dintre acestea, din perspectiva cifrei de afaceri și a profitului, fiind Alba Aluminiu SRL, Werco Metal SRL și Lin &Ema SRL.

Topul celor mai importante companii din Orașul Zlatna în raport cu cifra de afaceri este următorul:

1. ALBA ALUMINIU SRL – 55,7 milioane lei – *domeniul metalurgia aluminiului*
2. WERCO METAL SRL – 51,8 milioane lei – *domeniul producția plumbului, zincului și cositorului*
3. LIN & EMA SRL – 40,9 milioane lei – *domeniul comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun*
4. RO.DE.X FASHION SRL – 22,7 milioane lei – *domeniul fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp)*
5. ZLATCUP SRL – 17,3 milioane lei – *domeniul fabricarea altor produse chimice anorganice, de bază*

Din perspectiva domeniilor CAEN, primele cinci locuri la nivelul orașului sunt asigurate de:

- Metalurgia aluminiului
- Producția plumbului, zincului și cositorului
- Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun
- Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp)
- Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun

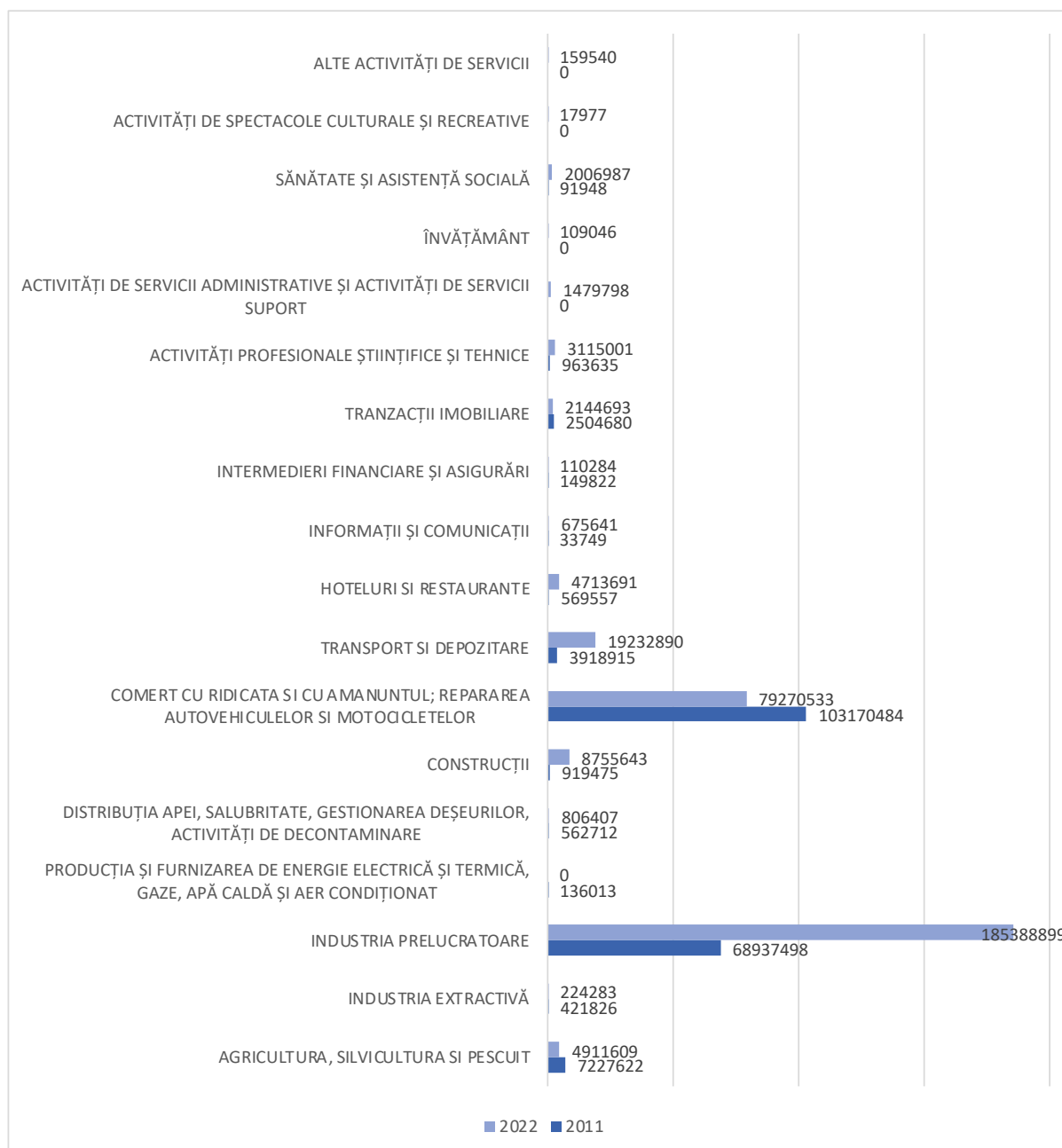

Figura 12. Evoluția cifrei totale de afaceri pe secțiuni de activitate, în intervalul 2011-2022, în Orașul Zlatna

Sursa. Listaфирme.ro

3.1.3. Profit net total pe secțiuni de activitate

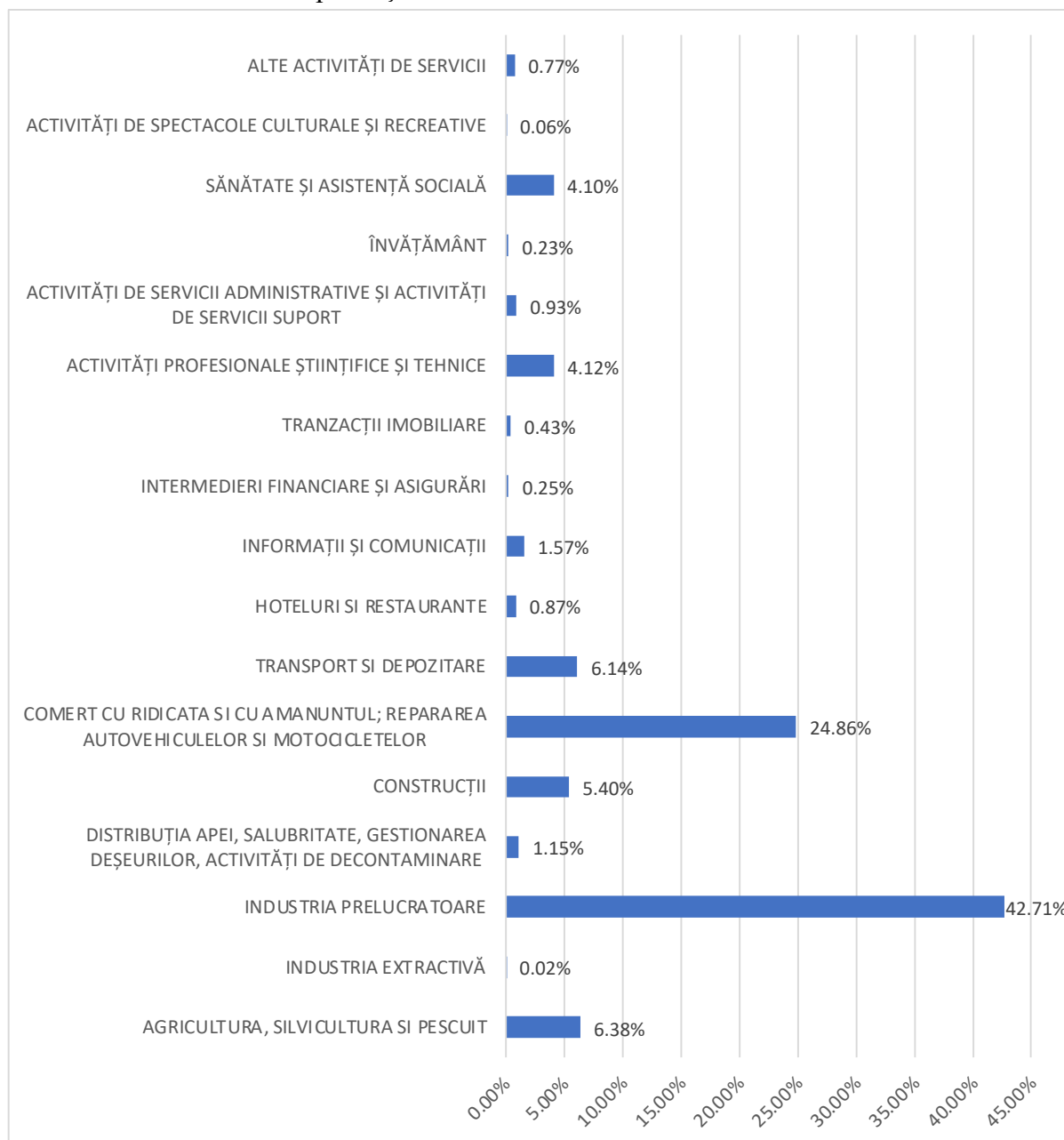

Figura 13. Profit net total pe secțiuni de activitate, în Orașul Zlatna, în anul 2022

Sursa. Listafirme.ro

Economia Orașului Zlatna este în mod evident dominată de **industria prelucrătoare** și de **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor**. Așa cum reiese din **Figura 13**, prezentată anterior, industria prelucrătoare asigură mai mult de 40% din profitul net al orașului Zlatna, raportat la nivelul anului 2022, în timp ce domeniul comerțului asigură aproape $\frac{1}{4}$ din profitul net. Din perspectiva valorilor brute, orașul raportează un profit net total de 27,6 milioane lei (6,3 milioane euro) în anul 2022, reprezentând aproximativ 0,97% din profitul net realizat de Județul Alba. Evoluția profitului raportat de acest oraș în intervalul 2011-2022 este impresionantă, crescând de la valoarea de 6,0 milioane lei în 2011 la valoarea

raportată în 2022 și menționată anterior, care este de aproape 28,0 milioane lei (adică aproape de 5 ori mai mare).

Cea mai mare parte din acest profit este raportată de domeniul **industrie prelucrătoare**. Astfel, în cadrul acestui domeniu este menționat un profit net de 14,4 milioane lei, reprezentând 42,71% din profitul orașului Zlatna în 2022. Comparativ, în anul 2011 acest domeniu raporta 1,3 milioane lei profit net, reprezentând aproape 21% din profitul net al orașului la acea vreme.

Pe locul al doilea din perspectiva profitului, dar la distanță foarte mare, se găsește domeniul **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor**. Acesta raportează un profit de 8,4 milioane lei în anul 2022, reprezentând aproape 25% din profitul net al orașului Zlatna. Valoarea profitului net din acest domeniu a evoluat și el în raport cu valoarea din anul 2011, când era raportat un profit net de doar 3,4 milioane lei. Cu toate acestea, profitul net înregistrat de domeniul **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor** în anul 2011 reprezenta aproape 56% din profitul net al orașului în anul 2011.

Din perspectiva domeniilor CAEN, datele statistice indică un profit dominant, la nivelul Orașului Zlatna, pentru domeniul **metalurgia aluminiului**. În cazul acestui domeniu CAEN, profitul net estimat este de 7,4 milioane lei. Al doilea domeniu CAEN din perspectiva profitului net estimat este **comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun**, profitul fiind în acest caz de aproximativ 6,7 milioane lei.

Cele mai importante companii din Orașul Zlatna în raport cu profitul raportat în anul 2022 sunt următoarele:

1. ALBA ALUMINIU SRL – 74,3 milioane lei – *domeniul metalurgia aluminiului*
2. LIN & EMA SRL – 36,2 milioane lei – *domeniul comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun*
3. WERCO METAL SRL – 18,1 milioane lei – *domeniul producția plumbului, zincului și cositorului*
4. GYNSTAR CLINIQUE SRL – 15,9 milioane lei – *domeniul activități de asistență medicală specializată*
5. VLAD CONSTRUCT SRL – 6,3 milioane lei – *domeniul lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale*

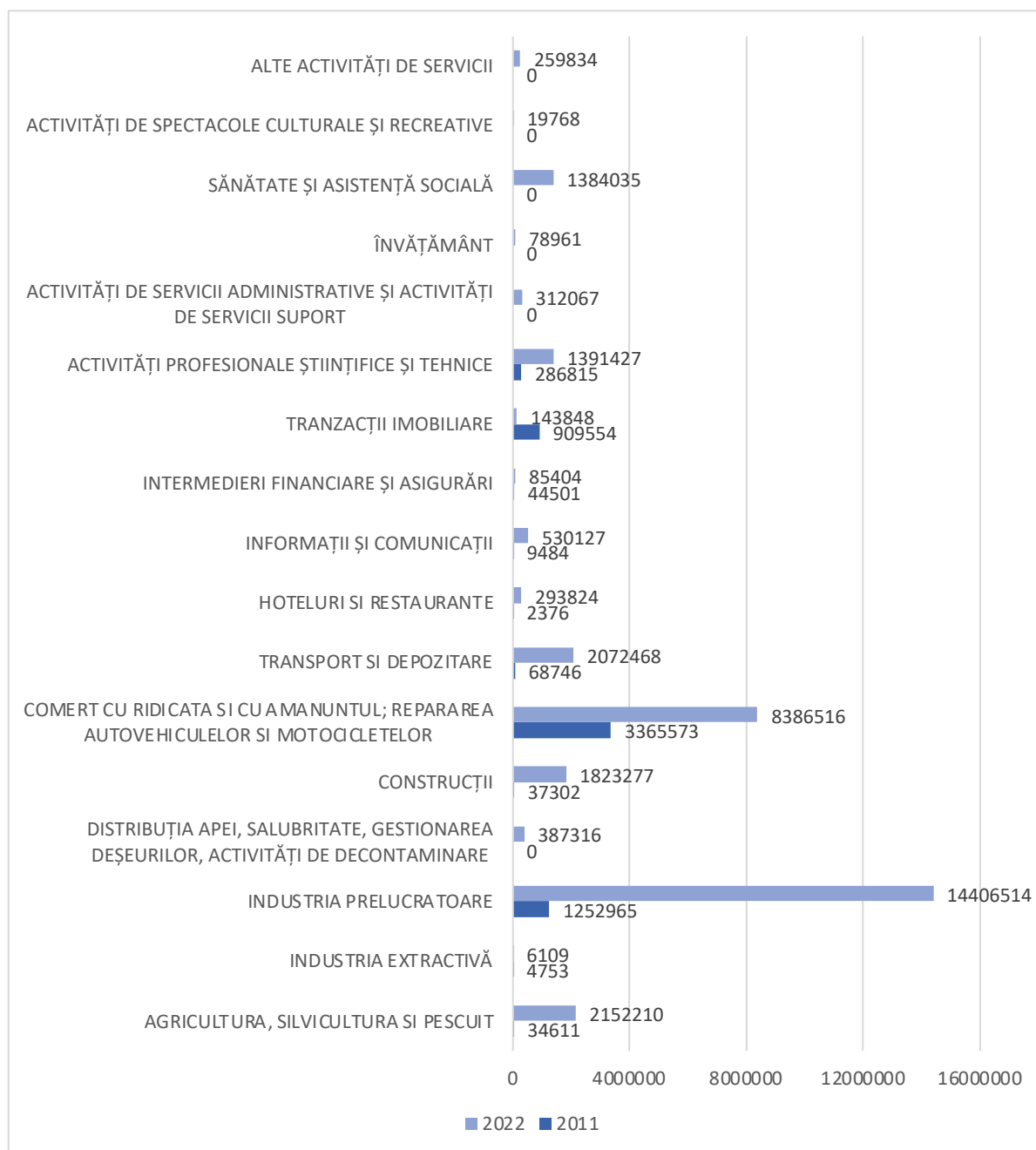

Figura 14. Evoluția profitului net total pe secțiuni de activitate, în Orașul Zlatna, în intervalul 2011-2022

Sursa. Listaфирme.ro

3.1.4. Număr de întreprinderi pe secțiuni din activitate

La nivelul Orașului Zlatna, cele mai multe dintre întreprinderile înregistrate activează în **domeniul comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor** și **industria prelucrătoare**. Comaniile din domeniul comerțului reprezintă 20,09% din totalul firmelor înregistrate, fiind urmate, cu 15,18%, de firmele din domeniul **industrie prelucrătoare**.

În raport cu domeniile CAEN, principalul angajator la nivelul Orașului Zlatna este din domeniul **fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp)**, urmat fiind de **metalurgia aluminiului**. În domeniul fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp) sunt înregistrați în prezent 123 de angajați în timp ce în domeniul metalurgia aluminiului sunt raportați 69 de angajați.

3.2. Principalele activități

3.2.1. Agricultură, piscicultură, silvicultură

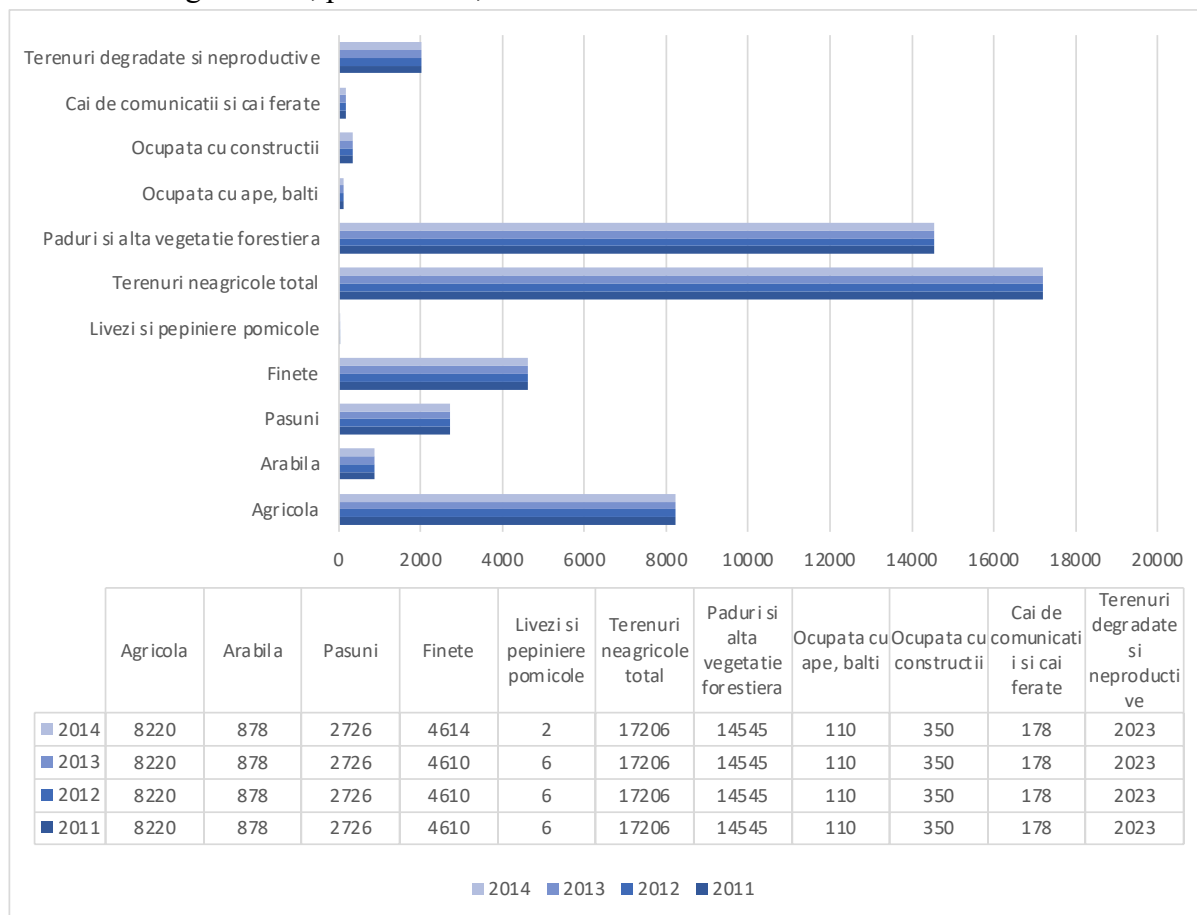

Figura 15. Evoluția fondului funciar la nivelul Orașului Zlatna din Județul Alba
Sursa. Listafirme.ro

Din perspectiva evoluției fondului funciar, se remarcă stagnarea suprafeței totale în intervalul 2011-2014, la nivelul Orașului Zlatna. Totodată, în **Figura 15**, prezentată anterior, remarcăm stagnări ale fiecărei categorii de suprafețe. Din perspectiva categoriilor de fond funciar, cea mai mare suprafață este ocupată de suprafețele neagricole, cu 17.206 ha. Această suprafață reprezintă 67,67% din totalul fondului funciar din Zlatna, în timp ce suprafața agricolă a orașului reprezintă 32,33% din total.

Conform datelor furnizate de Strategia de Dezvoltare a Orașului Zlatna 2015-2020, terenul agricol este deținut, în proporție de peste 86% de proprietari privați, în timp ce terenul neagricol este deținut în proporție de peste 54% de către stat.

3.2.2. Comerțul

Așa cum am precizat anterior în cadrul lucrării, comerțul reprezintă a doua cea mai importantă ramură a economiei Orașului Zlatna, după industria prelucrătoare. Din perspectiva cifrei de afaceri, comerțul reprezintă 25,32% în anul 2022, fiind estimat la 79,3 milioane lei. Din perspectiva valorilor brute, comerțul din orașul Zlatna a înregistrat o involuție, în intervalul 2011-2022 reducându-se de la valoarea de 103,17 milioane lei la 79,3 milioane lei, scăderea fiind de aproximativ 23,17%. Cea mai importantă ramură, din perspectiva domeniilor CAEN, aparține *comerțului cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun*, înregistrând în anul 2022 o cifră de afaceri de 45,34 milioane lei, adică 57,18% din cifra de afaceri raportată de această secțiune din activitatea economică desfășurată în Orașul Zlatna. Această ramură a activității CAEN ocupă poziția a treia la nivelul orașului, din perspectiva cifrei de afaceri, după domenii CAEN aparținând industriei prelucrătoare (*metalurgia aluminiului și producția plumbului, zincului și cositorului*).

3.2.3. Turismul

Din perspectivă turistică, Strategia integrată de dezvoltare urbană a orașului Zlatna pentru perioada 2015-2020 menționează un fond turistic promițător la nivelul acestei unități administrativ-teritoriale. Astfel, din perspectiva locurilor de agrement identificate la nivel local sunt amintite două parcuri situate în interiorul localității, un complex sportiv (situat în partea de vest a localității, format dintr-un stadion de fotbal, ștrand cu două bazine de înot, spații de cazare în camere cu 1-3 locuri, centru de SPA cu saună, vestiare, sală de masaj și sală de fitness), un teren de tenis aflat în curtea liceului Corneliu Medrea.

Conform datelor statistice disponibile, turismul reprezintă, la nivelul Orașului Zlatna o ramură importantă însă insuficient dezvoltată pentru moment. În cadrul localității nu sunt raportate, în prezent (anul 2023) decât 2 unități de cazare, constând în apartamente de închiriat. Din totalul întreprinderilor din zonă, în domeniul *hoteluri și restaurante* sunt raportate doar 11 agenți economici, genrând în prezent o cifră de afaceri de doar 4,7 milioane lei (1,5% din cifra de afaceri a agenților economici din oraș) și un profit net de doar 0,3 milioane lei (0,87% din profitul net al agenților economici din oraș).

3.3. Forța de muncă a Orașului Zlatna

3.3.1. Populația activă

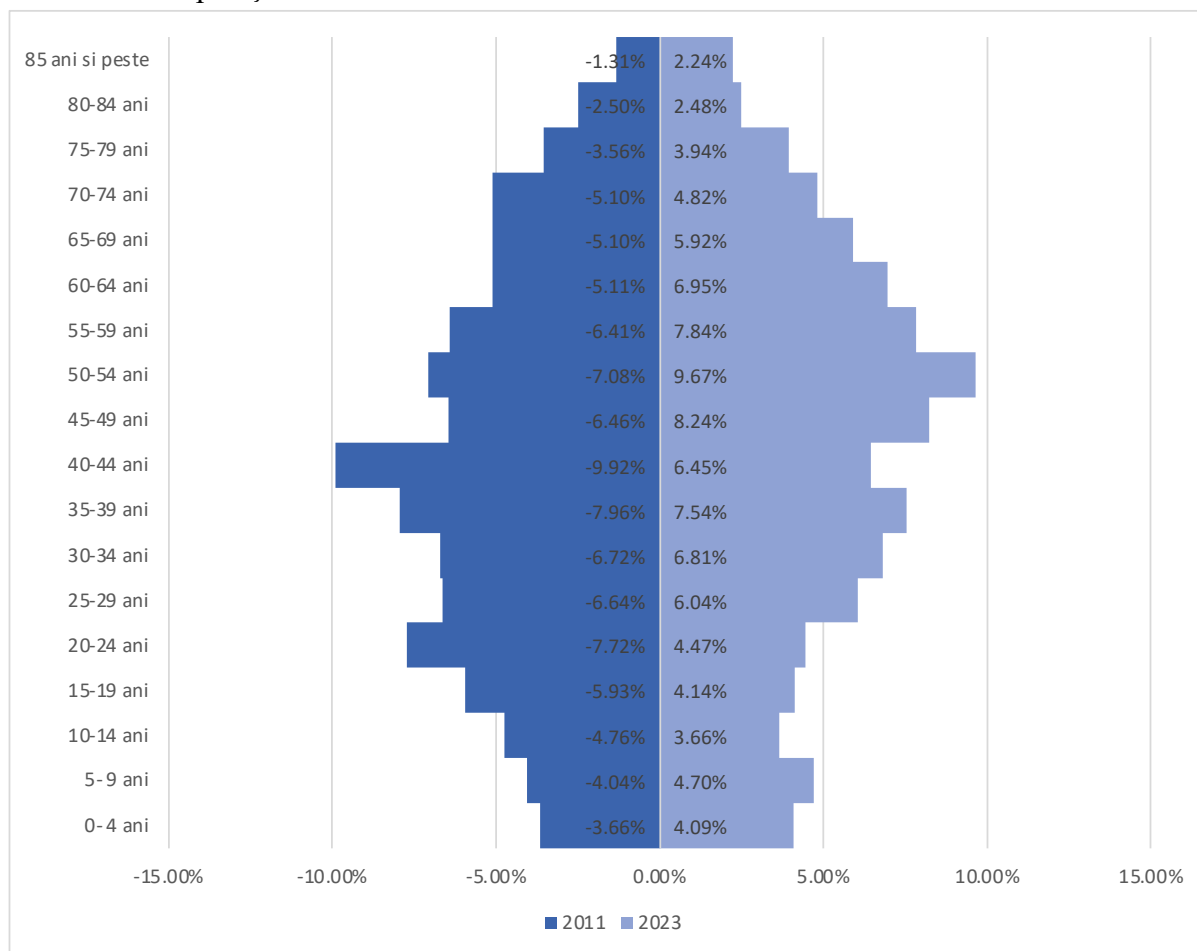

Figura 16. Piramida vârștelor în Oraș Zlatna din Județul Alba. Analiză comparativă 2011-2023
Sursa. INS, baza de date Tempo

Piramida vârștelor pentru populația din Orașul Zlatna indică tendința clară de îmbătrânire demografică prin care trece această unitate administrativ-teritorială. Această tendință se reflectă de altfel, și în creșterea mediei de vârstă în intervalul 2011-2023. Astfel, dacă în anul 2011 media de vârstă din Orașul Zlatna era de 41,23 ani, în anul 2016 aceasta a crescut la 42,67 ani iar în prezent, în anul 2023, media de vârstă este la valoarea de 43,93 ani.

În cadrul figurii prezentate anterior se remarcă faptul că principala categorie de vârstă, din perspectiva numărului de persoane, este în anul 2011 cea cuprinsă între 20-45 ani. În anul 2023 se observă faptul că această categorie înaintază, intervalul dominant fiind în categoria 30-55 ani. Media vârștei la nivelul Județului Alba este raportată la valoarea de 43,6 ani, diferențele dintre mediile de rezidență urban și rural fiind foarte mici. Mediul urban de rezidență din județul Alba raportează o medie a vârștei în anul 2023 de 43,7 ani, remarcându-se astfel faptul că Orașul Zlatna prezintă o vârstă medie a populației puțin peste media județeană.

	2011	2016	2023
0-14 ani	12.46%	11.70%	12.45%
15-64 ani	69.97%	70.23%	68.14%
65 ani și peste	17.57%	18.07%	19.41%
Media de vârstă	41.23	42.67	43.93
Rata de dependență demografică (0-14 ani și 65 ani și peste raportate la 15-64 ani)	0.43	0.42	0.47
Rata de înlocuire demografică (0-14 ani raportat la 65 ani și peste)	0.71	0.65	0.64

Tabel 1. Dependența demografică pentru populația din Orașul Zlatna. Analiză comparative 2011-2016-2023

Sursa. INS, baza de date Tempo

Populația cu vârstă activă din Orașul Zlatna (15-64 ani) a înregistrat o scădere procentuală ușoară în intervalul 2011-2023. Astfel, acest interval de vârstă s-a redus de la 69,97% în 2011 la un procent de 68,14% în anul 2023. Scăderea a reprezentat, din punct de vedere procentual, o reducere cu peste 10% a numărului persoanelor active din cadrul orașului (10,61%). În același interval temporal, numărul copiilor (categoria 0-14 ani) s-a redus cu 8,30%. Numărul copiilor din orașul Zlatna, în anul 2011, era de 1.036 persoane în timp ce numărul acestora în anul 2023 este de doar 950 de persoane.

Se remarcă o creștere a populației vârstnice, cu aproximativ 1,37%, la nivelul orașului. Astfel, categoria de vârstă 65 ani și peste a înregistrat creșteri ale numărului de locuitori de la 1.461 persoane în anul 2011 la 1.481 persoane în anul 2023.

3.3.2. Populația de salariați

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Salariați	946	1171	1142	1219	1203	1196	1241	1233	1239	1195	1192	1225
Populația activă	69.97%	70.05%	70.66%	70.90%	70.61%	70.23%	69.71%	69.42%	69.48%	68.91%	68.67%	68.31%
Rata de ocupare (%)	16.26%	20.28%	19.83%	21.29%	21.22%	21.40%	22.43%	22.41%	22.58%	22.10%	22.38%	23.35%

Tabel 2. Ponderea populației de salariați din Orașul Zlatna, din total populație activă, în perioada 2011-2022

Sursa. INS, baza de date Tempo

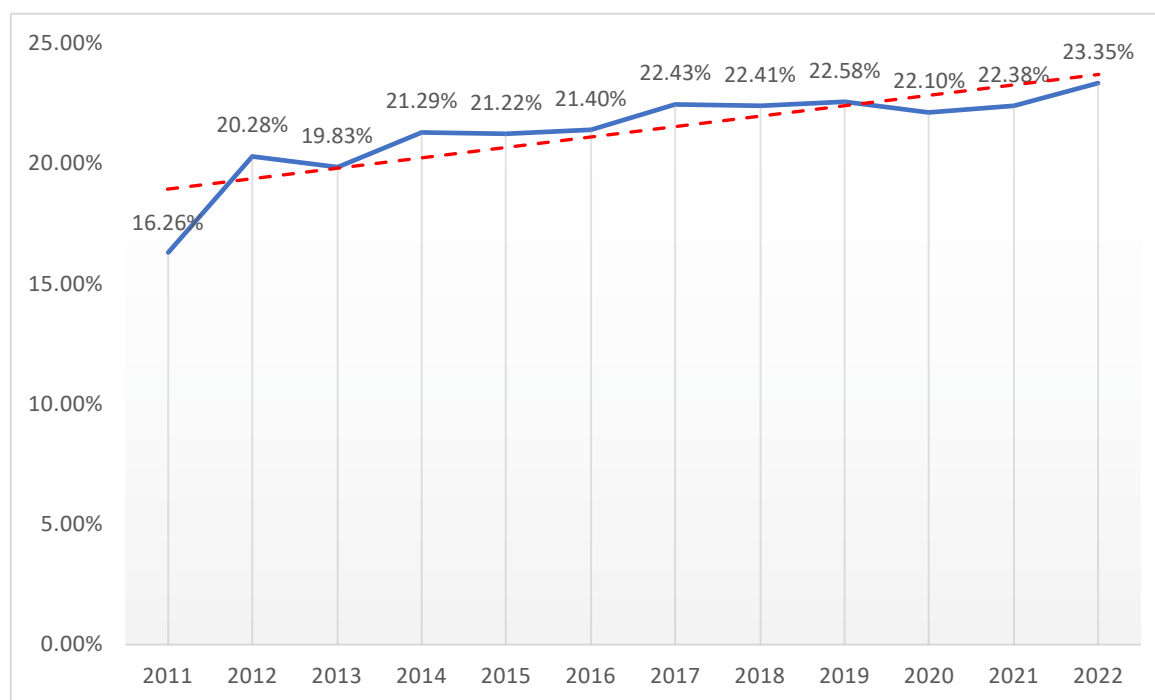

Figura 17. Ponderea populației de salariați în total populație activă la nivelul Orașului Zlatna în perioada 2011-2022

Sursa. INS, baza de date Tempo

În **Figura 17**, prezentată anterior, se remarcă o creștere procentuală a ponderii populației de salariați în total populație activă, la nivelul Orașului Zlatna. Numărul de salariați din această unitate administrativ-teritorială este în creștere, anunță datele Institutului Național de statistică, în intervalul 2011-2022, fiind un indicator al unei evoluții economice din această perspectivă, la nivel local. Din perspectiva valorilor brute, datele furnizate de Institutul Național de Statistică indică o creștere a numărului de salariați din Orașul Zlatna de la 946 persoane în anul 2011 la un total de 1.225 persoane în anul 2022.

3.3.3. Număr mediu de salariați

În perioada 2011-2022, numărul mediu de salariați la nivelul Orașului Zlatna este în creștere (a se vedea **Tabel 2** și **Figura 17**). Astfel, creșterea procentuală a numărului de salariați este remarcabilă, ajungând de la 16,26% în anul 2011 la 23,35% în anul 2022. Totuși, ponderea salariaților în total populație activă la nivelul orașului Zlatna se menține redusă, semn al unei economii relativ precare și a unui navetism aflat posibil în creștere.

Din perspectiva numărului de angajați, cei mai mari angajatori din zonă sunt RO.DE.X FASHION SRL (*fabricarea de articole confecționate din textile, cu excepția îmbrăcămintei și lenjeriei de corp*), cu 100 de salariați și ALBA ALUMINIU SRL (*metalurgia aluminiului*), cu 68 de angajați.

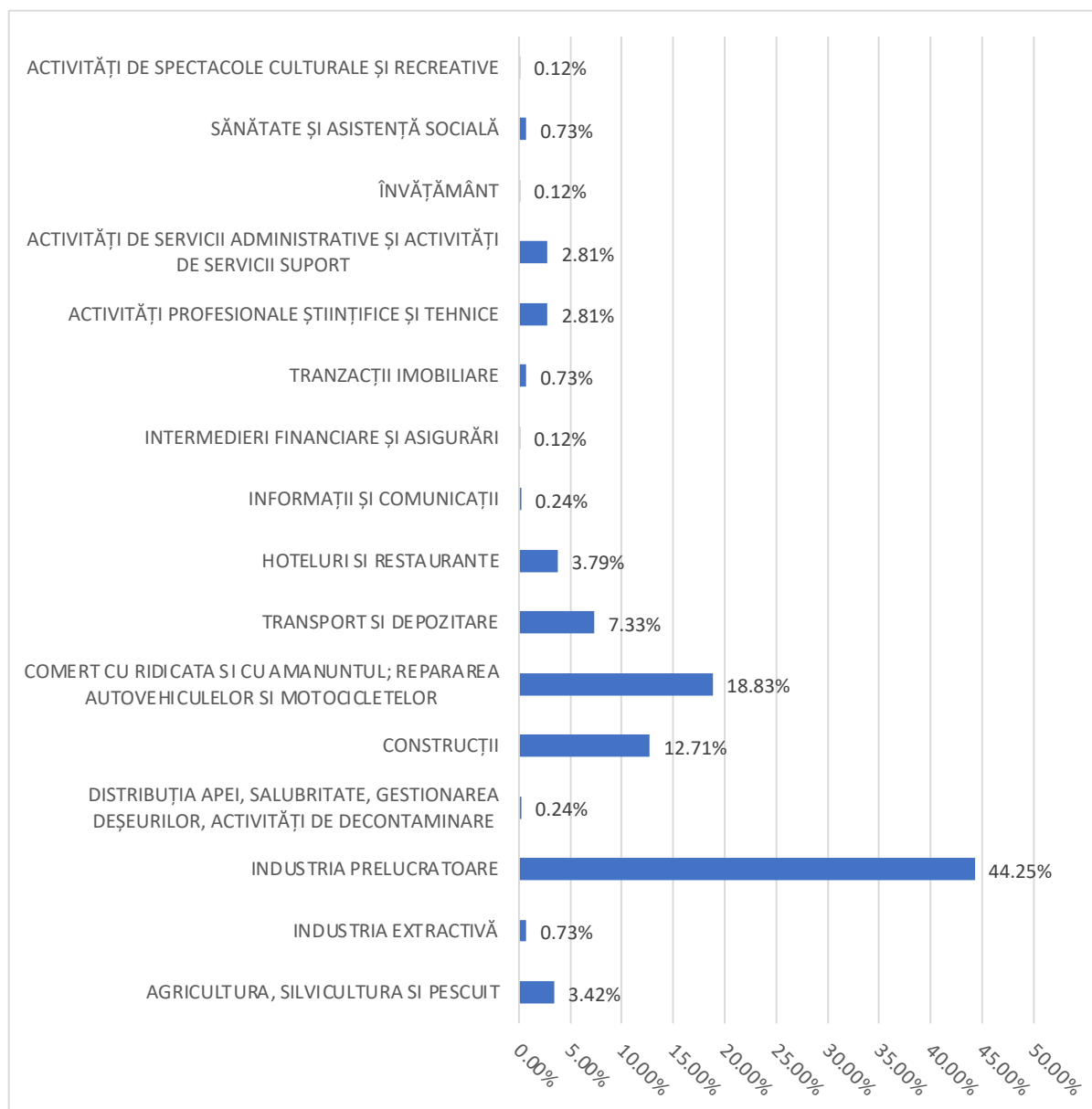

Figura 18. Angajați pe domenii de activitate, în anul 2022, în Orașul Zlatna
Sursa. Listaфирme.ro

În raport cu secțiunile din activitate, așa cum reiese din **Figura 18**, prezentată anterior, cea mai mare parte a populației angajate din Orașul Zlatna activează în domeniul industriei prelucrătoare. Procentul acestora este de 44,25%, al doilea procent fiind reprezentat de cei din domeniul comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu un procent de doar 18,83%.

Din distribuția populației angajate pe domenii de activitate se remarcă o dominanță clară a unui singur domeniu, industrie prelucrătoare. În raport cu domeniile CAEN, cei mai mulți angajați sunt în:

- Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminții și lenjeriei de corp) – 116 angajați
- Metalurgia aluminiului – 75 angajați
- Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale – 58 angajați
- Transporturi rutiere de mărfuri – 57 de angajați
- Fabricarea altor produse chimice anorganice, de bază – 42 de angajați

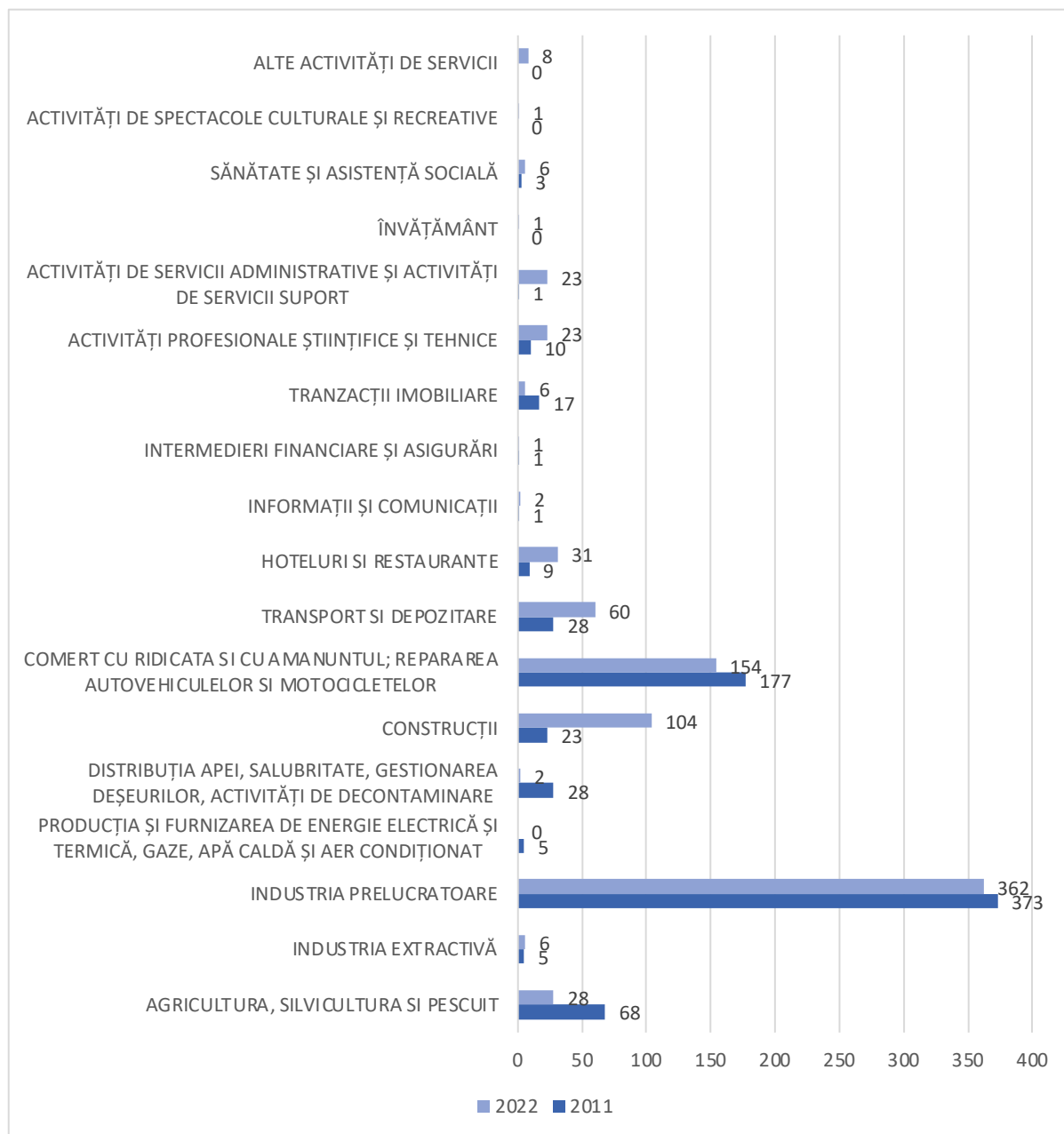

Figura 19. Evoluția numărului de angajați pe domenii de activitate, în intervalul 2011-2022, în Orașul Zlatna

Sursa. Listafirme.ro

Din perspectiva evoluției numărului de angajați, în **Figura 19**, prezentată anterior, se observă evoluții ușoare ale distribuției numărului de angajați pe domenii de activitate în intervalul 2011-2022. Totuși, nu se remarcă modificări substanțiale în cadrul acestei distribuții, primele două locuri fiind și în anul 2011, ca și în prezent, tot industria prelucrătoare și comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor. Observăm progrese substanțiale în domeniul construcțiilor și ușor în domeniul transport și depozitare. Totodată, se remarcă o reducere a numărului persoanelor angajate în agricultură, silvicultură și pescuit, în intervalul 2011-2022.

3.3.4. Șomaj

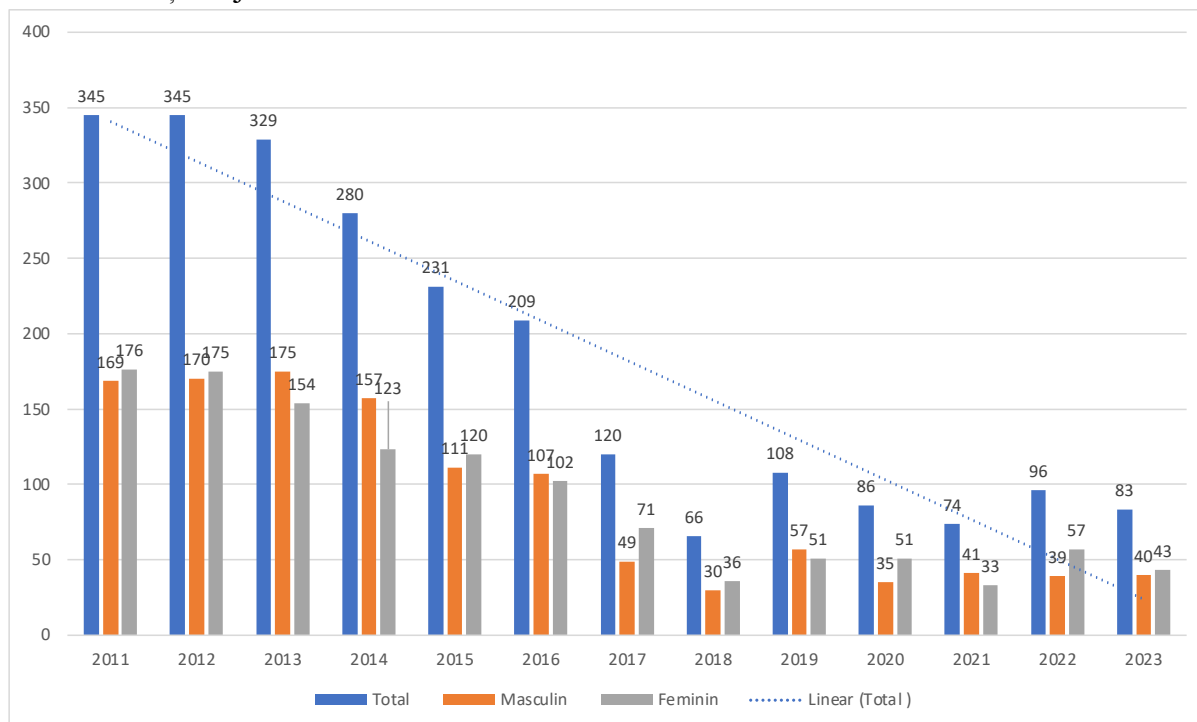

Figura 20. Evoluția ratei șomajului în Orașul Zlatna, în perioada 2011-2023

Sursa. INS, baza de date Tempo

În perioada 2011-2023, numărul șomerilor din Orașul Zlatna prezintă o tendință descendentă aproape constantă, cu excepția numărului de șomeri înregistrați în anii 2022 și 2023. Astfel, în această perioadă se remarcă o creștere mai rapidă a numărului șomerilor, de la 74 de persoane în anul 2021 la 96 de persoane în anul 2022 și respectiv 83 de persoane în anul 2023, ca efect posibil al Pandemiei de COVID-19.

Conform datelor disponibile la nivelul Insitutului Național de Statistică, baza de date Tempo, în anul 2023 sunt 83 de șomeri înregistrați, dintre care 40 sunt de sex masculin și 43 sunt de sex feminin, în orașul Zlatna. La începutul intervalului, în anul 2011, numărul șomerilor de sex feminin era de 176 de persoane în timp ce șomerii de sex masculin totalizau 169 de persoane. Pe tot parcursul intervalului studiat se remarcă valori echilibrate ale distribuției șomerilor de sex masculin și de sex feminin, cu diferențe minime între valorile înregistrate între cele două sexe.

4. DISFUNCȚII ȘI POTENȚIAL

4.1. Disfuncții și priorități de intervenție

În urma analizei critice a situației economice existente și a evoluției acesteia în perioada recentă la nivelul Orașului Zlatna, contextualizând la nivelul întregului Județ Alba și a Regiunii Centru, au fost formulate următoarele disfuncționalități și respectiv, priorități de intervenție:

1. Economia Orașului Zlatna este dominată de *industria prelucrătoare* și de *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor*. Conform datelor statistice disponibile, aceste domenii generează aproape 85% din cifra de afaceri pe anul 2022 a orașului, fiind urmate, din perspectiva cifrei de afaceri, de domeniul *transport și depozitare*, cu o cifră de afaceri ce reprezintă doar 6,14% din total. Distanța dintre ponderile ocupate de primele două domenii, menționate anterior, și cel de-al treilea este însă foarte mare, sesizându-se o specializare foarte puternică a economiei orașului în direcția industriei prelucrătoare și comerțului.
2. Orașul Zlatna se numără printre UAT-urile cu număr mediu spre mare de agenți economici, la nivelul Județului Alba. Dispuns în extremitatea vestică a teritoriului județean, acest oraș dispune de un număr total de 701 agenți economici (*1,59% din totalul agenților economici ai județului*), situându-se pe poziția a opta din perspectiva numărului de întreprinderi. Așa cum reiese din informațiile statistice prezentate în cadrul acestui studiu, UAT-urile cu cele mai mari valori ale agenților economici se găsesc disperse în cadrul teritoriului, detașându-se, însă, municipiul reședință Alba Iulia, cu un număr total de 12.669 de agenți economici. Orașul Zlatna asigură necesarul de locuri de muncă din zona vestică a teritoriului județean, având totodată avantajul proximității față de municipiul Alba Iulia (*a se vedea Cartograma 2 din acest studiu*).
3. Orașul Zlatna are o economie preponderent industrială. Cel mai mare număr de angajați, în anul 2022, a fost înregistrat în **domeniul industrie prelucrătoare**. În total, conform datelor statistice, numărul de angajați în întreprinderile din Orașul Zlatna este de 818 angajați, anunță site-ul topfirme.ro, reprezentând însă doar 0,13% din numărul de angajați din Județul Alba. Așa cum am precizat anterior, Zlatna are un număr mediu spre ridicat de agenți economici, fiind pe poziția a opta din această perspectivă la nivel județean.
4. Numărul de angajați din orașul Zlatna este în continuă creștere în intervalul 2011-2022. Astfel, conform datelor statistice, numărul angajaților din această unitate administrativ teritorială a crescut de la 749 angajați în anul 2011 la un total de 818 angajați în 2022.
5. Orașul Zlatna trece printr-un proces lent însă evident de îmbătrânire demografică. Media vârstei în această unitate administrativ-teritorială este în creștere constantă, de la 41,23 ani în 2011 la 43,93 ani în 2022. Totodată, se remarcă faptul că ponderea populației de 65 ani și peste este în creștere, în intervalul analizat 2011-2022 remarcându-se o creștere a acestei categorii de vârstă, la nivelul Orașului Zlatna, cu 1,37%. Totodată, în același interval analizat, ponderea copiilor (0-14 ani) a scăzut cu 8,30% iar ponderea populației active s-a redus cu 10,61%.

4.2. Propuneri de eliminare/diminare a disfuncționalităților

Pentru a diminua disfuncționalitățile semnalate anterior, se recomandă ca în cadrul Planului Urbanistic General al localității să fie incluse următoarele măsuri ce vizează activitățile economice și dezvoltarea economiei în plan local:

1. Atragerea unor agenți economici, cu cifre de afaceri și cifre de profit ridicate, care pot asigura un număr crescut de locuri de muncă în plan local, reducându-se astfel necesitatea migrației forței de muncă spre alte localități din județul Alba sau din județele cu care se învecinează (*navetismul*). Proximitatea față de Municipiul Alba Iulia, din a cărui zonă metropolitană face parte, reprezintă o amenințare pentru forța de muncă locală ce tinde să fie atrasă de municipiul-reședință în detrimentul orașului Zlatna.
2. Deși orașul Zlatna prezintă tendințele unei economii aflate în dezvoltare în intervalul 2011-2022, remarcăm pe teritoriul său o populație preponderent îmbătrânită. Se remarcă, așa cum am precizat anterior în cadrul studiului, o creștere a numărului vârstnicilor (65 ani și peste) din această comună, în timp ce ponderea tinerilor (0-14 ani) și cea a populației active (15-64 ani) este în scădere. Se recomandă dezvoltarea dotărilor și serviciilor complementare locuirii – școli, grădinițe, creșe, servicii medicale, dotări de agrement – pe teritoriul orașului Zlatna, asigurând astfel o creștere a calității vieții și a locuirii în zonă, crescând astfel gradul de atractivitate al orașului pentru familiile tinere cu copii. Totodată, diversificarea economiei locale și dezvoltarea altor ramuri ale economiei vor contribui la atragerea unei populații diverse în zonă, crescând astfel ponderea populației active și a populației tinere.
3. Modernizarea rețelei de drumuri și creșterea accesibilității, cu scopul atragerii unor investitori cu impact asupra economiei locale și totodată, cu scopul creșterii nivelului locuirii în zonă.

4. PROGNOZE ȘI SCENARIILE DE DEZVOLTARE

4.1. Prognoza evoluției indicatorilor economici la nivel regional și județean

4.1.1. Prognoza evoluției Produsului Intern Brut (P.I.B.)

- Miliarde lei, prețuri curente -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	1181,9	1396,2	1552,1	1713,7	1858,2	1998,3
Regiunea Centru	134,4	158,7	176,2	194,5	210,9	227,0
Județul Alba	19,6	23,1	25,7	28,4	30,9	33,3

Tabel 3. Valoarea produsului intern brut. Analiză comparativă la nivelele național, regional și județean
Sursa. Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

Conform datelor furnizate de eurostat, România urmează, până în anul 2050, să își reducă volumul populației până la 16,33 milioane persoane, urmând ca până în anul 2080, volumul locuitorilor să scadă până la valoarea de 14,53 milioane persoane.

Județul Alba se numără printre județele cu rate ale fertilității situate sub media națională, rata totală a fertilității (*născuți vii la 1000 femei în vârstă fertilă*) fiind în anul 2022 de 33,6 în județul Alba, comparativ cu 35,5 la nivel național, 37,5 la nivelul Macroregiunii UNU și 37,4 în Regiunea Centru. Rata fertilității este mai redusă în mediul urban din Județul Alba, unde aceasta atinge valoarea de doar 32,4 în anul 2022, față de mediul rural unde în aceeași perioadă rata fertilității este de 35,4.

Din perspectiva evoluției produsului intern brut, Comisia Națională de Statistică și Prognoză estimează, în anul 2022, o creștere la nivel național de la 1181,9 miliarde lei (anul 2021) la 1998,3 miliarde lei (în anul 2026). Pentru Regiunea Centru este estimată o creștere de la 134,3 miliarde lei (în anul 2021) la 227,0 miliarde lei (în anul 2026). Pentru Județul Alba, care are un PIB mediu la nivel regional, ca valoare brută, înregistrează o creștere în intervalul 2021-2026 de la 19,6 miliarde lei în anul 2021 până la estimativ 33,3 miliarde lei în anul 2026. Din perspectiva valorilor înregistrate în raport cu celelalte județe din Regiunea Centru, Județul Alba prezintă în anul 2021 o valoare PIB mai ridicată decât cele înregistrate în Județele Covasna și Harghita, fiind însă mult mai mică decât valoarea PIB înregistrată de Județele Brașov (40,1 miliarde lei în 2021), Mureș (26,5 miliarde lei) și Sibiu (26,1 miliarde lei).

- Euro/locuitor -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	12560	14888	16500	18087	19482	20825
Regiunea Centru	11889	14054	15521	16978	18255	19488
Județul Alba	12452	14795	16443	18104	19582	21005

Tabel 4. Valoarea produsului intern brut, raportat la numărul de locuitori, pe județe, regiuni și la nivel național

Sursa. Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2022

Analizat din perspectiva evoluției sale în raport cu numărul de locuitori, PIB-ul înregistrează o schimbare pozitivă, conform datelor furnizate de Comisia Națională de Statistică. Astfel, la nivel național PIB/locuitor va crește de la 12560 euro/locuitor în 2021 la 20825 euro/locuitor în 2026. Regiunea Centru înregistrează și ea o creștere, conform estimărilor, de la 11889 euro/locuitori în 2021 la 19488 euro/locuitori în 2026. Județul Alba ocupă de această dată poziția a treia la nivel regional. Județele cu cele mai ridicate valori ale PIB, din această regiune, sunt Brașov (*cu un PIB de 14728 euro/locuitor în 2021*), Sibiu (*cu un PIB de 13267 euro/locuitor în 2021*) și Alba (*cu un PIB de 12425 euro/locuitor în 2021*). Valoarea PIB-ului pentru Județul Alba este estimat la 21005 euro/locuitor în 2026, fiind relativ aproape de cel al Județului Sibiu, estimat la 20898 euro/locuitor în 2026. Pentru anul 2026, la nivel regional,

cele mai ridicate valori ale PIB-ului sunt estimate pentru județele Brașov, Alba și Sibiu, peste 20 000 euro/locuitor.

4.1.2. Prognoza evoluției numărului mediu de salariați

Prognoza privind evoluția numărului mediu de salariați indică o creștere în intervalul 2021-2026. Numărul mediu de salariați în total economie este estimat la 5635,0 mii persoane în anul 2026, în creștere față de anul 2021 când sunt estimate 5094,3 mii persoane. La nivelul Regiunii Centru, din care face parte și Județul Alba, estimarea arată pentru anul 2026 o valoare de 713,2 mii persoane iar pentru anul 2021 numărul de persoane salariate era estimat la 645,3 mii. Județul Alba ocupă, în estimările pentru anul 2026, o poziție intermediară, cu 98,5 mii salariați estimați, fiind devansat din perspectiva numărului de salariați de Județele Brașov (200,3 mii salariați), Mureș (144,7 mii salariați) și Sibiu (141,4 mii salariați). În anul 2021, numărul de salariați estimați pentru acest județ al țării era de 89,6 mii persoane salariate.

- Mii persoane -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	7600,8	7714,8	7768,8	7869,8	8023,3	8063,4
Regiunea Centru	963,9	976,6	981,5	991,3	1010,2	1015,2
Județul Alba	145,7	148,1	149,0	151,1	154,1	154,4

Tabel 5. Populația ocupată civilă medie, pe județe, regiuni și la nivel național

Sursa. Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

Populația ocupată civilă medie este estimată a înregistra și ea o creștere în intervalul 2021-2026, atât în planul național, cât și în planurile regional și județean. Astfel, conform estimărilor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, populația ocupată civilă medie din Județul Alba este estimată a crește în intervalul menționat de la 145,7 mii persoane în anul 2021 la 154,4 mii persoane în anul 2026.

4.1.3. Prognoza evoluției ratei șomajului înregistrată la sfârșitul anului (%)

- Mii persoane -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	234,8	227,0	215,0	209,0	201,0	190,0
Regiunea Centru	26,9	26,9	24,5	24,0	23,0	21,0
Județul Alba	5,0	5,0	4,6	4,5	4,2	3,9

Tabel 6. Număr de șomeri înregistrați la sfârșitul anului, pe județe, regiuni și la nivel național

Sursa. Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2021

Conform estimărilor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, în intervalul 2021-2026 numărul șomerilor la nivel național urmează să scadă de la 234,8 mii persoane în 2021 la 190,0 mii persoane în anul 2026. Aceasta ar fi, în intervalul menționat, o scădere de aproximativ 19%. Totodată, la nivelul Regiunii Centru, scăderea ar urma să fie de aproximativ 22%, de la 26,9 mii persoane în 2021 la doar 21,0 mii persoane în 2026.

La nivelul Județului Alba, din perspectiva ratei șomajului, scăderea ar fi la nivelul mediei regionale, adică de 22%, de la 5,0 mii persoane în anul 2021 la 3,9 mii persoane în anul 2026.

4.1.4. Prognoza evoluției câștigului salarial mediu net lunar (lei/salariat)

- Lei/salariat -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
România	3416	3801	4235	4686	5071	5451
Regiunea Centru	3153	3522	3929	4351	4718	5082
Județul Alba	3070	3420	3791	4186	4539	4871

Tabel 7. Câștigul salarial mediu brut, pe județe, regiuni și la nivel național

Sursa. Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2022

Conform estimărilor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, în intervalul 2021-2026 salariul mediu net la nivelul Județului Alba va înregistra o creștere spectaculoasă, fiind în anul 2026 pe cea de-a patra poziție la nivelul Regiunii Centru, devansat doar de Județele Sibiu (5727 lei/salariat), Brașov (5255 lei/salariat) și Mureș (4994 lei/salariat). Județul Alba va înregistra, conform estimărilor, o medie salarială de 4871 lei/salariat, în creștere față de anul 2021 când salariul mediu net lunar este estimat la 3070 lei/salariat.

Așa cum se observă în **Tabel 7**, prezentat anterior, acest salariu mediu net lunar se situează sub valoarea estimată atât la nivel regional cât și la nivel național, pentru anul 2021. Similar, deși crește considerabil, valoarea salarială va fi situată sub valoarea medie regională și națională și în anul 2026, arată estimările Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză.

4.2. Prognoza economiei Orașului Zlatna

Luând în considerare tendințele de dezvoltare identificate la nivelul Orașului Zlatna din Județul Alba, putem identifica următoarele direcții în planul economic al acestei unități administrativ-teritoriale:

- Tendința de dezvoltare economică este una pozitivă, trendul de creștere economică fiind mai lent însă decât al altor unități administrativ-teritoriale urbane din Județul Alba. Această unitate administrativ-teritorială beneficiază de prezența unui număr mediu spre mare de agenți economici, majoritatea fiind din domeniul industriei prelucrătoare, dar

și din domenii precum comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, construcții sau transport și depozitare. Cu toate că diversitatea agenților economici este destul de ridicată, din perspectiva cifrei de afaceri și a numărului de angajați este evidentă dominanța domeniilor industrie prelucrătoare și comerț, acestea asigurând aproape 85% din cifra de afaceri și aproximativ 63% din numărul total de locuri de muncă.

- Economia Orașului Zlatna este în creștere rapidă, din perspectiva cifrei de afaceri și a profitului net generat de agenții economici, cu toate că orașul prezintă o tendință clară de îmbătrânire demografică, din perspectiva forței de muncă. Se remarcă, astfel, tendința de creștere a segmentului de vârstă 65 ani și peste la nivelul orașului, totodată remarcându-se scăderea ponderii copiilor și tinerilor din populația totală a orașului.

Data fiind tendința la nivel județean și regional, vorbind aici despre regiunea Centru, Orașul Zlatna beneficiază de o amplasare foarte bună în cadrul teritoriului, acționând ca o poartă de legătură cu Județul Hunedoara și totodată fiind amplasat în raza de influență a municipiului-reședință Alba Iulia (*facând parte din zona metropolitană a acestuia conform legii 246//2022*). Totuși, forța de muncă a orașului este în scădere, din perspectiva ponderii, fapt ce indică valori ridicate ale navetismului și o atractivitate poate redusă, din perspectiva locuirii, la nivelul orașului. Se recomandă valorificarea competențelor distinctive ale Orașului Zlatna, creșterea accesibilității și dezvoltarea de politici și programe de atragerea a forței de muncă tinere în plan local. Totodată, se recomandă atragerea de agenți economici noi în cadrul localității, asigurând astfel o creștere a diversității locurilor de muncă. Sporirea dotărilor pentru educație, sănătate și petrecerea timpului liber sunt elemente ce pot contribui la creșterea atractivității orașului pentru familiile tinere cu copii.

Întocmit,

Urb. dr. sociolog Andreea Pene

5. BIBLIOGRAFIE

- Anonim (2015). *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Zlatna 2015-2020*, disponibil la: <http://www.primaria-zlatna.ro/nou/wp-content/uploads/2017/04/Strategia-Zlatna-2015-2020.pdf>, accesat în data de 20.08.2024
- Banca Mondială (n.d.). *Comunități marginalizate din zone urbane și rurale. Potențialul IT pentru o creștere economică sustenabilă*. Retrieved from MapJornal: <https://www.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=a7ab584e3f3e455d996bb13a1b632e00>
- Cara, E., & Spătaru, A. (2012). Măsurarea impactului descentralizării asupra echității și egalității populației. *Economica*, 4 (82), 22-31.
- Comisia Europeană (2020, 02 26). *Raportul de țară din 2020 privind România*. Retrieved from ec.europa.eu: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020-european-semester-country-report-romania_ro.pdf
- Comisia Națională de Prognoză (2023). *Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial până la 2026*. Retrieved from https://www.cnp.ro/user/repository/prognoze/Prognoza_profil_teritorial_toamna_2021.pdf
- Derer, P. (1985). *Locuirea urbană. Schiță pentru o abordare evolutivă* (Ediția I ed.). București: Editura Tehnică București.
- Duduciuc, A., Ivan, L., & Chelcea, S. (2013). *Psihologie socială. Studiu interacțiunilor umane*. București: comunicare.ro.
- Erdeli, G. (1999). *Dicționar de geografie umană*. București: Corint.
- ESPON. (n.d.). *Structuri și relații teritoriale în România*. Retrieved from espon.ro: <https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/country%20fiche%20Romania.pdf>
- Feneșan, I. (2021, 03 18). *INFOGRAFIC. Cu cât e România mai bogată după 20 de ani. Aderarea la UE a redus masiv decalajul economic*. Retrieved from economediam.ro: <https://economediam.ro/infografic-cu-cat-e-romania-mai-bogata-dupa-20-de-ani-dupa-aderarea-la-ue-am-reduc-masiv-decalajul-economic.html#.YN1uFegzaUk>
- Guvernul României (2015, 04 10). *Studiu privind stabilirea potențialului socio-economic de dezvoltare al zonelor rurale*. Retrieved from madr.ro: <http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/programare-2014-2020/studiu-potential-socio-economic-de-dezvoltare-zone-rurale-ver-10.04.2015.pdf>
- Iagăr, E. M., Pisică, S., Cambir, A., Manea, I., Neaga, M., Mavrodin, S., & Gheorghe, C. (2019). *Coordonate ale nivelului de trai în România. Venituri și consumul populației*. București: Editura Institutului de Statistică.
- Ionescu-Heroiu, M., Neagu, M., Burduja, S., Sandu, D., Moldovan, C., Man, T., & Rusu, R. (n.d.). *Polii de Creștere*.

- Klein, J. (1990). *Interdisciplinarity: History, theory, and practice*. Wayne state university press.
- Moran, J. (2002). *Interdisciplinarity*. London: Routledge.
- Pană, M. (2021, 03 07). *PIB-ul pe regiuni în România, între 44% și 160% din media UE. Bucureștiul, peste Berlin, Roma sau Viena*. Retrieved from cursdeguvernare.ro: <https://cursdeguvernare.ro/pib-ul-pe-regiuni-in-romania-intre-44-si-160-din-media-ue-bucurestiul-pest-berlin-roma-sau-viena.html>
- Petrescu, C., Neagu, A., & Stănilă, G. (2018). *Bunăstarea copilului din mediul rural*. Retrieved mai 12, 2020, from https://www.europafm.ro/wp-content/uploads/2018/05/Bunastarea_copilului_din_mediul_rural_2018.pdf
- Rotariu, T., & Iluț, P. (2001). *Ancheta sociologică și sondajul de opinie. Teorie și practică*. București: Polirom.
- Sandu, D. (2013). Disparitati si fluxuri in fundamentarea social-economica a regionalizarii administrative a Romaniei. Bucharest: http://regionalizare.mdrap.ro/wp-content/uploads/2013/04/Raport-de-progres-2_CONREG.pdf. Retrieved aprilie 14, 2020, from <https://www.libertatea.ro/stiri/cum-este-tratat-consumul-de-canabis-toata-lumea-2421996>
- Sandu, D. (n.d.). *Actualizarea Indicelui de Dezvoltare Umană locală pentru anul 2018 și o metodologie pentru calcularea regulată a IDUL*. Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.
- Sisea, C. (2020, 01 31). *Orașul sfertului de oră: cum să ajungi în 15 minute oriunde ai nevoie într-o zi obișnuită*. Retrieved 05 11, 2021, from <https://www.spatiulconstruit.ro/articol/orasul-sfertului-de-ora-cum-sa-ajungi-in-15-minute-oriunde-ai-nevoie-intr-o-zi-obisnuita/23612>
- Strategia Națională pentru ocuparea forței de muncă 2021-2027. (n.d.). Retrieved from <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/243027>
- Teșliuc, E., Grigoraș, V., & Stănculescu, M. S. (n.d.). *Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România*. Retrieved from Ministerul Muncii: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Minister/F6_Atlas_Rural_RO_23Mar2016.pdf
- Țimonea, D. (2020, ianuarie 12). *Evoluția PIB-ului României la nivel județean și regional în 2019. Cele mai performante județe*. Retrieved from adevărul.ro: https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/evolutia-pib-ul-romaniei-nivel-judetean-regional-2019-cele-mai-performante-judete-1_5e1b081a5163ec4271034285/index.html
- Tonnies, F. (2016 [1887]). *Comunitate și societate*. Craiova: Beladi.
- World Bank Group, Guvernul României, & Comisia Europeană. (2019). *Romania Catching-up regions. Sectoare pentru cooperare interjurisdicțională*. International Bank for Reconstruction and Development.
- Zamfir, C. (2005). *Spre o paradigmă a gândirii sociologice*. București: Polirom.